

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2021
VIII. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 84. schůze Poslanecké sněmovny

1. Vládní návrh zákona o opatřeních k přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice a o změně zákona č. 165/2000 Sb., o podporovaných zdrojích energie, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 966/ - třetí čtení

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2021
VIII. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 84. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 19. února 2021

Obsah:

Strana:

19. února 2021

Schůzi zahájil předseda PSP Radek Vondráček.

Usnesení schváleno (č. 1532).

Schválen pořad schůze.

1. Vládní návrh zákona o opatřeních k přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice a o změně zákona č. 165/2000 Sb., o podporovaných zdrojích energie, ve znění pozdějších předpisů /sněmovní tisk 966/ – třetí čtení

Řeč poslankyně Heleny Langšádlové 4

Další část schůze řídil místopředseda PSP Petr Fiala.

Řeč poslance Jaroslava Holíka 23

Řeč poslance Jana Lipavského 23

Řeč poslance Jana Zahradníka 24

Řeč místopředsedy PSP Vojtěcha Filipa 24

Řeč poslance Jana Lipavského 25

Řeč poslance Romana Kubíčka 25

Usnesení schváleno (č. 1533).

Řeč místopředsedy PSP Vojtěcha Pikala 26

Řeč poslance Vlastimila Válka 26

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny

19. února 2021

Přítomno: 97 poslanců

(Schůze byla zahájena v 9.01 hodin.)

Předseda PSP Radek Vondráček: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji 84. schůzi Poslanecké sněmovny a všechny vás tu vítám.

Na začátku jako tradičně vás všechny odhlásím a poprosím vás, abyste se přihlásili, a tím pádem se odprezentovali, případně mi řekli, kdo bude hlasovat s náhradní kartou.

Schůzi jsem svolal podle § 51 odst. 4 jednacího řádu Poslanecké sněmovny na základě žádosti 42 poslanců. Pozvánka vám byla rozeslána elektronickou poštou dne 11. února tohoto roku.

Na úvod bych připomněl, že dnes je 19. února a narozeniny má pan místopředseda Vojtěch Píkal, takže všechno nejlepší, Vojto. (Potlesk.)

Teď se pustíme do určení ověřovatelů této schůze. Navrhuji, abychom určili poslance Víta Rakušana a poslance Tomáše Vymazala. Ptám se, zda má někdo jiný návrh na určení ověřovatelů této schůze? Nikoho nevidím, že by se hlásil. (Gonguje, v sále je jen 61 poslanců.) Já musím ještě chvíli vyčkat.

Zahajuji hlasování a ptám se, kdo je pro navržené ověřovatele? Kdo je proti?

Hlasování číslo 1, přihlášeno je 80 poslanců, pro 78, proti nikdo. Návrh byl přijat. Konstatuji, že jsme ověřovateli 84. schůze Poslanecké sněmovny určili poslance Víta Rakušana a Tomáše Vymazala.

Pro pořádek konstatuji, že všichni poslanci, kteří nejsou přítomni ani omluveni písemně, se považují za omluvené na základě dohody předsedů poslaneckých klubů. Dnes zasedáme opět v redukovaném formátu.

Z členů vlády se omlouvají: Marie Benešová – pracovní důvody, Jana Maláčová – pracovní důvody, Lubomír Metnar – pracovní důvody, Tomáš Petříček do 10.30 – pracovní důvody, Robert Plaga – pracovní důvody, Alena Schillerová – pracovní důvody.

Nyní bychom přistoupili ke stanovení pořadu 84. schůze, jehož návrh je uveden na pozvánce. Připomínám, že podle § 54 odst. 7 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny Sněmovna rozhodne pouze o pořadu, uvedeném v žádosti. Nelze navrhnout žádnou změnu ani doplnění pořadu. Rovněž tak nelze rozšiřovat schválený pořad. Nevidím nikoho, kdo by v této fázi vystupoval s přednostním právem. Přivolám opět kolegy z předsálí.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro navržený pořad této schůze? Kdo je proti?

Hlasování číslo 2, přihlášeno je 83 poslanců, pro 63, proti 14. Návrh byl přijat. Já vám děkuji, pořad schůze byl schválen.

Nyní přistoupíme k jedinému bodu pořadu a tím je

1.

**Vládní návrh zákona o opatřeních k přechodu České republiky
k nízkouhlíkové energetice a o změně zákona č. 165/2000 Sb.,**

o podporovaných zdrojích energie, ve znění pozdějších předpisů
/sněmovní tisk 966/ – třetí čtení

Projednávání tohoto bodu jsme zahájili 10. února na 79. schůzi, kdy jsme přerušili rozpravu. Poprosím pana ministra Karla Havlíčka a zpravodaje garančního výboru Petra Dolínka, aby zaujali svá místa. Připomínám, že návrh na zamítnutí a pozměňovací návrhy jsou uvedeny ve sněmovním tisku 966/4, který byl doručen dne 26. listopadu 2020, a usnesení garančního výboru bylo doručeno jako sněmovní tisk 966/5.

Budeme pokračovat v přerušené rozpravě. Paní poslankyně Langšádlová vypadá, že je připravena pokračovat ve svém vystoupení. Prosím, paní poslankyně, máte slovo.

Poslankyně Helena Langšádlová: Děkuji za slovo, pane předsedo. Vážený pane ministře (Havlíčku), jste tady dnes jediný. Respektujeme, že je vláda.

Vážené paní kolegyně, vážení páni kolegové, já jsem tady minule hovořila poměrně dlouho o důvodech, proč si myslím nejenom já, ale i zástupci pěti demokratických stran po mé pravici, že by do tendru nemělo být přizváno ani Rusko, ani Čína a že je ale ještě spousta dalších důvodů, proč by mělo být přerušeno projednávání tohoto zákona. Všechny ty otázky, které zde byly nastoleny nejenom mnou, ale mnoha mými kolegy, nejdříve musí být vyjasněny.

My jako TOP 09 nejsme proti jaderné energetice, ale tento tendr má již tolik černých puntíků, že si myslím, že by bylo lépe ho zastavit. A protože vypsání tendru naprosto přímo souvisí s projednáváním toho zákona, tak já navrhu jeho přerušeni, ale předtím vám ještě zopakuji to, proč budu navrhopvat přerušeni.

Co je naprosto zásadní pro úspěch projektu, jako je výstavba jaderné elektrárny? Široký dlouhodobý konsenzus. Tato stavba, největší investice za posledních třicet let, se bude realizovat, když to půjde hodně dobře, v budoucích 15, 17, 18 letech. I z toho je zřejmé, že souvislosti s touto stavbou zasáhnou další čtyři, pět, vlád. Právě proto je nesmírně důležitý ten široký politický konsenzus. A ten tady v tuto chvíli nemáme.

Chtěla bych zdůraznit, že předsedové stran SPOLU včera napsali dopis, a to dopis členům Bezpečnostní rady státu, ale i ředitelům zpravodajských služeb, a na vědomí i tripartitě, která se k otázce vyjadřovala.

V tomto dopise znovu opakujeme i to, o čem hovořil pan vládní zmocněnec Míl, to znamená otázku, že i tři dodavatelé z demokratických zemí umí postavit jadernou elektrárnu, že naopak ve chvíli, kdy budeme pokračovat nastoleným směrem, čelíme velkému ohrožení, že budeme mít jednu nabídku, a to nabídku Rosatomu. O tom několikrát mluvil i pan ministr zahraničí Petříček. Proč? Protože Rosatom je de facto státní agentura provázaná se státním rozpočtem Ruské federace a je tam i jasná personální provázanost s lidmi, kteří jsou na sankčních seznamech, s poradci prezidenta Putina, s členy FSB, a toto je opravdu velkým rizikem.

Dalším důvodem je i to – a to také předsedové stran zmiňují – že na otázku panu vládnímu zmocněnci "Mělo by případné neoslovení těchto firem zásadní vliv na cenu projektu?" odpovídá: "Na cenu projektu má zásadní vliv dostatek času na předloženi závazných nabídek a dále celková organizace a kvalita přípravy a provedeni výběrového řízení podle mezinárodně uznávaných, standardně aplikovaných postupů."

Nedostatek časového prostoru, to je jedna z věcí, která také není ještě zcela vyjasněná a která nám hrozí. Je potřeba říci, že tento nedostatek časového prostoru by výrazně

hendikepoval i české firmy, které by chtěly participovat na tomto významném projektu. Nedostatek časového prostoru povede s ohledem na potřebu vytvoření si značných rezerv na straně dodavatele k předložení závazných nabídek navýšených o desítky procent. Takže je jasné, že pokud by tak, jak to bylo původně zamýšleno, na zpracování nabídek bylo pouhých sedm měsíců – byť vím, že pak se hovořilo o měsících dvanácti – tak hrozí to, že cena by zkrátka byla vyšší. Standardním časem je tedy opravdu minimálně 10, 12 měsíců.

Takže z toho, co jsem tady říkala, jasně vyplývá, že dodavatelé ze tří demokratických zemí, kteří by podle našeho názoru měli být osloveni, by byli dostatečnou konkurencí, vytvořila by se dostatečná konkurence. A stejně tak je velmi důležité, aby bylo dostatek času na přípravu projektu.

Co je dále nevyjasněno? Dále není vyjasněno financování. Něco jiného bylo řečeno na vládním výboru, něco jiného bylo dvakrát změněno ze strany pana vicepremiéra v den zasedání s předsedy politických stran, bylo hovořeno o stoprocentním financování státem, a to v situaci, kdy například včera byl schválen schodek státního rozpočtu jenom pro letošní rok po schodcích let minulých ve výši 500 miliard korun.

Je naprosto zřejmé – a upozorňují na to všichni experti – že sestavovat rozpočet v budoucích letech bude nesmírně obtížné a financování projektu jako dostavba jaderné elektrárny je velkou zátěží. Já si nedovedu představit jakkoliv pokračovat v tomto projektu, dokud i tato otázka nebude naprosto jasně řečena. Nejenom řečena, předložena vládou a projednána na půdě Poslanecké sněmovny. Protože je to Poslanecká sněmovna, která projednává státní rozpočet, a je naprosto zřejmé, že dopady toho takového projektu budou opravdu velmi rozsáhlé.

Dále je naprosto zásadní vyjasnit výkupní cenu energie. Výkupní cena energie byla zásadní otázkou i na jednom z podzimních jednání. Na této otázce se zastavil i pan premiér Babiš a řekl, že dokud nebude vyjasněna výkupní cena energie – a to je samozřejmě i v těch záznamech ze zasedání vládního výboru – a nebude garantována, tak nelze v projektu pokračovat. Na to pan ředitel ČEZu Beneš řekl, že on ji nemůže garantovat. Máme-li se bavit o tomto zákonu, tak i tato otázka musí být jednoznačně vládou zodpovězena.

Samozřejmě že jsou i další věci, které bychom si měli vyjasnit. My jsme se žel mohli přesvědčit v posledních měsících, že ne všechny podklady, které ČEZ na jednání předkládal, odpovídají pravdě. Právě proto by všechny ty otázky měly být znovu projednány nejenom na vládním výboru – a já bych chtěla dopředu avizovat, že s kolegy, členy vládního výboru, jednáme o tom, že vyzveme k jeho opětovnému svolání tak, aby tyto otázky byly projednány – ale samozřejmě i na dalším setkání s předsedy politických stran zastoupených v Poslanecké sněmovně.

Tímto způsobem bych vám, vážené kolegyně, vážení kolegové, chtěla odůvodnit, proč v tuto chvíli budu navrhopvat přerušení tohoto bodu, a to do 15. 5. 2021. Prosím pana předsedu, aby o tomto nechal hlasovat.

Předseda PSP Radek Vondráček: Děkuji. Zazněl procedurální návrh. Zavolám kolegy z předsálí. Současně vás všechny odhlásím, protože jsem zaslechl to známé klepání. Poprosím vás, abyste se znovu přihlásili svými kartami. Myslím, že kdo mohl, tak už přišel.

Je zde návrh na přerušení tohoto bodu do 15. května 2021.

Zahajuji hlasování. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 3, přihlášeno je 88 poslanců, pro 30, proti 53. Návrh nebyl přijat. Prosím.

Poslankyně Helena Langšádlová: Protože návrh nebyl přijat, tak se musím ještě vrátit k otázkám, o kterých jsem tady hovořila minule. Abych byla naprosto konkrétní, aby to nebyly jenom moje názory, moje slova, moje argumenty, z velké části budu vycházet ze Stanoviska pracovní skupiny složené z Ministerstva vnitra, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Vojenského zpravodajství, Ministerstva zahraničí a Národního úřadu pro kybernetickou bezpečnost, který dne 14. 9. 2020 podepsal pan vicepremiér Hamáček. A chtěla bych opět zdůraznit, že největším problémem tohoto tendru tak, jak já to vidím, je to, že vláda, sama vláda si schválila, a budu tady o tom hovořit, nějaká bezpečnostní kritéria, a při zadávání tendru a dalším postupu je nedodržuje. Takže nejedná se o kritiku opozice, nejedná se o nějaká zbytečná slova, ale opravdu jde o to, že v takto závažné věci vláda sama nedodržuje to, co si schválila. A já vám to v dalších slovech chci vysvětlit a věřím, že pochopíte, a potvrdí se to, co jsem tady teď řekla.

Je potřeba (za prvé) říci, že "pracovní skupina posuzovala v zadávací dokumentaci pouze bezpečnostní otázky", takže ty výhrady se budou týkat pouze bezpečnostních otázek. Navíc, jak jsem zdůraznila, jsou tady otázky finanční, to znamená otázky financování celého projektu, provázanosti toho projektu s budoucími rozpočty, otázky výkupních cen a celá řada dalších. Ale opravdu v tuto chvíli budu mluvit zejména o otázkách bezpečnostních, takže toho se týkají níže uvedené připomínky. "Nehodnotila právní, ekonomické a jiné aspekty."

Chtěla bych upozornit, že vůči postupu a zadávací dokumentaci bylo zpracováno i několik právních analýz, které nehovoří příznivě o přípravě tohoto projektu. Myslím si, že je namístě, aby i tyto otázky znovu projednal hospodářský výbor, rozpočtový výbor, bezpečnostní výbor. Je pro mě nepřijatelné a nepochopitelné, že přestože se jedná o takto i bezpečnostně citlivou otázku, tento projekt, tato zadávací dokumentace, tyto informace, smlouvy související nebyly dosud projednány na bezpečnostním výboru a žel nebyly dosud projednány ani na zahraničním výboru, přesto, že naprosto zřejmě zadání takovéto zakázky má i své geopolitické souvislosti.

Co je potřeba zdůraznit (za druhé): "Na zpracování připomínek k zadávací dokumentaci bylo poskytnuto státu extrémně málo času, nelze se proto plně zaručit za úplnost tohoto stanoviska z pohledu ochrany všech bezpečnostních zájmů (státu)." Tady se hovoří v tomto dokumentu o ochraně našich, našich bezpečnostních zájmů. Ne cizích, našich, České republiky, jejích občanů. A přesto této klíčové pracovní skupině, kde jsou zástupci zmíněných institucí, nebylo dáno dostatek času na prostudování a zpracování připomínek. Není role státu zaručovat bezpečnost svých občanů? Nedošlo už tady v té fázi k nějakému selhání? Považujete opravdu, že je v pořádku, že tady píše skupina šesti klíčových bezpečnostních institucí, že ani nedostaly dostatek času? Můžete, pane vicepremiére, potom na tohle odpovědět? Proč k tomu došlo? Proč i tyto instituce se dostaly do tak velkého tlaku, že nám musí toto psát? To je velmi závažné. Proč se tak stalo? Komu to slouží?

Dále (za třetí). "Zadávací dokumentace odráží vládou schválené bezpečnostní záměry ne-dos-ta-teč-ně, nedostatečně." Takže my tady hovoříme o bezpečnostních zájmech státu, a tato klíčová skupina expertů, to nejsou přímo vrcholní představitelé, ale jsou to experti Ministerstva vnitra, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Vojenského zpravodajství, Ministerstva zahraničí a NÚKIBu, hovoří o tom, že v zadávací dokumentaci se odráží vládou – ne opozicí, ne nějaká naše kritika – ale vládou schválené bezpečnostní zájmy nedostatečně. Proč? Nepochopitelné. "Přičemž jde o zájmy, které se EDU II první prováděcí smlouvou zavázala do zadávací dokumentace zapracovat."

Takže jenom pro zopakování. Je tady smlouva mezi státem a ČEZem, který zřídil EDU II, a je tady závazek, je tady závazek EDU II, respektive ČEZu, tyto bezpečnostní podmínky zapracovat. Když jsme se na to ptali pana generálního ředitele ČEZu, jak je možné, že nebyly

zpracovány, on říkal: To já nemůžu, já dělám obchod. To není v mých pravomocích to zpracovat. No ale pak si kladme otázku, jak to, že podepsal smlouvu, ve které se zavazuje tyto bezpečnostní podmínky zpracovat? Takto měla znít otázka od vás, pane vicepremiére. Pane generální řediteli, vy jste tady podepsal smlouvu, v té smlouvě se zavazujete zpracovat i bezpečnostní požadavky státu. Jak to, že jste podepsal tu smlouvu, a dneska říkáte, že to neumíte zpracovat? Protože to od pana generálního ředitele opakovaně zaznělo: Já ty bezpečnostní podmínky do toho neumím zpracovat, já řeším ty obchodní věci. No jo, ale tady je jasný závazek EDU II, respektive ČEZu, bezpečnostní zájmy státu promítnout a zpracovat do zadávací dokumentace.

Já bych opravdu, pane vicepremiére, chtěla znát odpověď na otázku, jestli jste o tom jednal s panem generálním ředitelem, jak jste to vlastně domlouvali už při přípravě té smlouvy mezi státem a EDU II? Jak jste si představovali, že se tam promítnou ty bezpečnostní zájmy? Nebo snad vy nebo pan generální ředitel jste už dopředu počítali s tím, že nebudete dodržovat a garantovat bezpečnostní zájmy státu? To je přece mimořádně, mimořádně závažné.

Takže: "Tento závazek tedy nebyl dostatečně splněn." Proto tato skupina říká: "Požadujeme zpracovat do zadávací dokumentace níže uvedené zásadní připomínky, zejména zpracování bezpečnostních kritérií." My jsme vůbec nebyli informováni o tom, jestli vlastně od té doby, protože tohle je září, k tomu došlo. My nemůžeme zcela vyloučit, že k tomu došlo, byť kolegové, kteří se na zadávací dokumentaci byli podívat, tak se domnívají, že nedošlo. A není možné pokračovat do chvíle, než bude ČEZ postupovat podle uzavřené smlouvy, než bude MPO garantovat, že byly ty vládní schválené, vládou schválené požadavky zpracovány, a než o tom budeme informováni. To je naprosto, naprosto kruciální.

(Za čtvrté.) "Za optimální a jediný skutečně bezpečný postup pro zajištění bezpečnostních zájmů státu v souladu s dokumenty schválenými vládou považuje pracovní skupina neoslovit" – ještě jednou, neoslovit – "v tendru uchazeče identifikované ve vládních dokumentech jako rizikové." A ještě jednou: ve vládních dokumentech, vládou schválených dokumentech nebyla jako riziková vyhodnocena pouze Čína, ale právě i Rusko, které – vlastně po jednání s předsedy stran bylo oznámeno, že bude standardně osloveno. Určitě tento postup pracovní skupina nedoporučuje, takže přesně ten postup, jaký vláda dneska zvolila, to znamená oslovit i Rusko, pracovní skupina špičkových expertů z těchto institucí nedoporučuje. A pokračuje: "Pokud budou osloveni i rizikovní uchazeči, manévrovací prostor pro jejich odmítnutí bude výrazně menší než v současnosti."

A zase bych chtěla zdůraznit, že na setkání s předsedy stran s panem premiérem, panem vicepremiérem a s dalšími aktéry jasně zaznělo, že pokud rizikový aktér, ať už přímo, nebo součástí konsorcia, bude vyloučen v průběhu soutěže nebo na konci soutěže, pro ČEZ z toho nic moc nevyplyne, ale pro nás, pro stát, pro Českou republiku z toho vyplyne arbitráž. Arbitráž, kterou nemá moc šanci vyhrát a která nás bude stát velké prostředky v řádech minimálně 100 milionů, možná až miliardy, protože zpracování nabídky do takto rozsáhlé soutěže opravdu ty uchazeče může stát až jednu miliardu korun. To je opravdu věc, která se připravuje, jak jsem říkala, třeba jeden rok, je to expertně mimořádně náročná věc. Je to opravdu otázka velmi náročná, a proto lze s velkou mírou pravděpodobnosti předpokládat, že pokud by ti rizikovní aktéři, které ta skupina zmiňuje, byli vyloučeni v průběhu nebo na konci, tak je velmi pravděpodobné, že by byla Česká republika v problému arbitráže. Pokud by byl vybrán rizikový uchazeč jako vítěz, tak by se riziko naplnění hrozeb uváděných ve vládou schválených dokumentech výrazně zvýšilo.

Jedna z věcí, která musí být také jednoznačně dojednána a kterou, musím přiznat, nemám přímo doloženou, ale je potřeba ji zmínit, je otázka toho – mnozí z vás jste byli buďto účastní výběrového řízení jako uchazeči, nebo jste třeba na radnicích, na krajích nějakou

soutěž pořádali – a v takovém případě je naprosto nezbytné nejenom kritéria, ale i váhu kritérií stanovit dopředu. Podle informací, které se nesou, tak vlastně ČEZ stanoví kritéria, ale nestanoví jejich váhu, a tudíž nikdy zpětně nebude moci být doloženo, jak k výběru dodavatele došlo. A to si myslím, že by nás také mělo zajímat.

Takže za páté ti experti říkají: "Již samotná účast těchto subjektů v tendru může způsobit, že dojde k naplnění hrozeb uvedených v dokumentech tyto hrozby vymezujících. Hrozila by tak mimo jiné situace, kdy může být Česká republika snadno na strategické úrovni vydíratelná rizikovým subjektem, respektive jeho státem původu." To je další věc, která ještě tam bude dál zmíněna.

K tomuto vláda přijala několik dokumentů, které nejsou v tuto chvíli veřejné, a přestože jsme žádali o jejich zpřístupnění v jiných případech, v případech různých zpráv nebo jiných dokumentů v nějakém režimu, mohou se za daných podmínek i poslanci bez prověrky s těmito dokumenty seznámit. V této chvíli neumožnila – a kolegové, zejména kolega Žáček, který se detailně seznámil s těmito otázkami – tak nebyly tyto dokumenty do Poslanecké sněmovny doručeny, není možné pro poslance, kteří vlastně nesou politickou zodpovědnost, aby se s těmito dokumenty seznámili. Proto také v apelu jak předsedů stran, tak v apelu na svolání vládního výboru požadujeme, a je to podle mě zásadní otázka, aby všichni poslanci měli možnost se s bezpečnostními kritérii, která schválila vláda a o kterých mluví tento dokument, z kterého cituji, aby se s nimi všichni mohli seznámit. Vždyť nejde o nic víc, o nic míň než o naši bezpečnost, a to nejenom bezpečnost dneska, ale bezpečnost i pro ty, kteří přijdou po nás, pro další generace – opravdu takový závazek může vytvořit vazbu na několik desítek let.

Dále tady experti píšou: "Na úvod. V první řadě je třeba uvést, že si je pracovní skupina plně vědoma závažnosti výběru dodavatele nového bloku jaderné elektrárny, protože půjde o strategického partnera v oblasti energetické bezpečnosti." To je ta otázka, o které jsem před chvílkou mluvila. "U jaderného zdroje je třeba vycházet, a pracovní skupina vychází z faktu, že tímto projektem si Česká republika vybírá partnera" – a tady dokonce ti experti píšou – "na 80 let, a proto je třeba být při volbě uchazeče velmi opatrný a zohlednit tento výběr z řady hledisek. Mimo jiné z toho hlediska, na které obchodní společnosti a státech může Česká republika v následujících desítkách let být závislá v oblasti dodávek elektrické energie a na kom závislá z různých důvodů být nesmí. Je dále potřeba poznamenat, že na posouzení celé dokumentace z bezpečnostního hlediska bylo extrémně málo času."

Pro mě i tato skutečnost je – já už jsem to říkala – nesmírně znepokojivá. Stát vypisuje největší tendr za 30 let v obrovském objemu, protože to bude minimálně 200 miliard a může to být i 300, protože víme, jak se všechny projekty výstavby jaderných elektráren prodražují a prodlužují, proto bychom měli ještě jednou i vyhodnotit a přehodnotit, jestli jsme se vydali tou nejlepší cestou. A přesto nechává extrémně krátkou dobu těmto expertům z klíčových bezpečnostních institucí, několik jednotlivých týdnů k posouzení tisíců stran dokumentace v anglickém jazyce, takže zadávací dokumentace jsou tisíce stran v anglickém jazyce, a česká vláda naše klíčové instituce dostane do situace, že mají několik málo týdnů na vyhodnocení této zadávací dokumentace. I tam se musím ptát, proč. Proč česká vláda, která by měla především garantovat bezpečnostní zájmy, proč takovýmto způsobem postupovala. A to je projekt, který má nejvyšší strategický význam. Je zcela (listuje v dokumentech) – já se omlouvám – ten čas je samozřejmě zcela nedostatečný, a proto nejenom nedostatečné, ale stejně znepokojivé je to, co tady experti píšou na dalších stránkách, i na to bych chtěla znát odpověď, jak se to mohlo stát.

Protože: "Dále je třeba podotknout, že podle číslování názvu souboru dokumentů a číslování tabulky popisující způsoby implementace vymezených bezpečnostních zájmů je možné, že nebyla bezpečnostním subjektům předána k posouzení kompletní dokumentace."

Takže nejenom že pod časovým tlakem, během několika málo týdnů, projednat několik tisíc stran v anglickém jazyce velmi komplikovaného expertního textu, ale ještě konstatování, že ten dokument nebyl předán v pořádku, a musím potvrdit, že mnohé dokumenty, které jsme dostali od ČEZu, nebyly v pořádku, a dokonce podezření, že nebyla bezpečnostním subjektům předána k posouzení kompletní dokumentace.

Zase se – protože vy, pane vicepremiére, o tomhle víte, to vám psal váš kolega Jan Hamáček – opravdu si myslím, že je potřeba i na takovéto věci odpovědět. Jak je možné, že je tady podezření, že nedostali kompletní dokumentaci? Jak je možné, že vlastně nedostali ani šanci posoudit, jestli ty bezpečnostní zájmy a v jakém rozsahu byly promítnuty do zadávací dokumentace? Jak se tohle mohlo stát? Kdo na MPO nese zodpovědnost za to, že tyhle bezpečnostní subjekty nedostaly kompletní zadávací dokumentaci?

"Proto bylo MPO následně požádáno dopisem ministra vnitra do dodání zbytku dokumentace." Takže my tady máme projekt za 200, 300 miliard, možná do budoucna, a jsme v situaci, že klíčové bezpečnostní subjekty nedostanou ani kompletní zadávací dokumentaci, ministr vnitra musí psát o dodání zbytku dokumentace. Nezdá se vám to trochu podezřelé v případě projektu, největšího projektu za 30 let? Nemyslíte si, že situace, kdy se dostanou tyhle skupiny pod tlak, nemají dostatek času, nedostanou komplexní zadávací dokumentaci, nepřijde vám na tom něco trochu divného? Proč je to tak zmatečné? Proč se to tak odehrálo? Komu to slouží? Kdo si to tak připravil a kdo takhle chce postupovat? V čím je to zájmu? No, rozhodně to není v zájmu občanů České republiky a jejich bezpečnosti.

"V této věci následně bylo pracovníkem Ministerstva průmyslu a obchodu vysvětleno, že opravdu byly z neznámého důvodu" – tady píšeme z neznámého důvodu, pane vicepremiére, vysvětlíte nám, jak je možné, že dostaly klíčové subjekty neúplnou dokumentaci? A pak MPO při předání toho zbytku říká, že "z neznámého důvodu soubory dokumentace předané společností ČEZ Ministerstvu průmyslu a obchodu číslovány nikoliv (od čísla) 1, nýbrž od čísla 4, a byl vynechán při číslování soubor číslo 12. Toto bylo následně doloženo i zasláním předávacího protokolu, kde předané dokumenty a k protokolu uvedené dokumenty sedí. Číslování souborů je podivné, nicméně pracovní skupině nezbyvá než vycházet z důvěry v korektnost jednání ČEZ."

No, já tu důvěru tedy úplně nemám. Jak je tohle možné? Jak je tohle možné, že MPO a vy, pane vicepremiére, jste dopustili, neboť není k dispozici možnost tuto okolnost nějak ověřit? Takže nejenom že nedostali v pořádku zadávací dokumentaci, měli na to málo času, a když posuzovali naše bezpečnostní zájmy, tak tady je konstatováno, že dokonce nemohli ani ověřit, že to, co jim nakonec bylo dodáno jako zadávací dokumentace, nedostali možnost vlastně ověřit, že je to ta skutečná zadávací dokumentace. Proto také toto stanovisko je dáвано s výhradou faktu, že "nelze ověřit, zda je předaná zadávací dokumentace opravdu kompletní". Pro mě je to velmi znepokojivá zpráva. Zase si kladu otázku, proč? Máte vy důvěru k takovému postupu? Opravdu chcete, aby firma, která není schopna řádně předat ani zadávací dokumentaci, firma, která není schopna bezpečnostní požadavky státu promítnout do zadávací dokumentace tak, jak se k tomu ve smlouvě se státem zavázala, aby tato firma stavěla jadernou elektrárnu? Není to rizikem? Pak je to hazard s naší bezpečností po všech stránkách.

"Z výše uvedených časových důvodů se každé toto vyjádření k bezpečnostním otázkám, souvisejícím s dokumentací, předkládá také s výhradou, že ve stanoveném extrémně krátkém čase a extrémně velkém objemu materiálu nebylo možno projít celý text (tak) řádně, aby bylo možno s jistotou zaručit, že text zadávací dokumentace je z bezpečnostního hlediska bez problémů." Neměla by to být především vláda, která by měla chtít, že partner podle smlouvy promítl bezpečnostní zájmy do zadávací dokumentace? Neměla by to být tedy především vláda, která by chtěla po takovéto zprávě, kterou podepíše vicepremiér, která by měla chtít tu

jistotu? Já si myslím, že měla. Dokonce opravdu mám velké pochybnosti, jak by toto bylo jednou hodnoceno, kdyby nebyla provedena náprava a nebyla by tady jistota, že ty bezpečnostní zájmy se promítly. To je vážné.

"Je třeba počítat, že v dokumentu mohou být skryté problémy" – stačí ty, které tam jsou zřejmé, a ještě jsou tam možná skryté – "ovlivňující bezpečnost, které nebylo možno takto v krátkém čase identifikovat.

Obecně k zadávací dokumentaci a ke stanovisku. V souladu se zněním článku 40.4..." pardon... "4.4 až 4.6 trojstranné První prováděcí smlouvy o spolupráci při výstavbě nového jaderného zdroje v lokalitě Dukovany v České republice, dále jen PPS, mezi společnostmi Elektrárna Dukovany II, akciová společnost, ČEZ, akciová společnost, a Českou republikou byla předložena Ministerstvu vnitra k posouzení zadávací dokumentace tendru pro výběr uchazeče o stavbu této elektrárny. Ministerstvo vnitra má dle článku 4.6 písmeno g) PPS za úkol" – takže to je přímo úkol vlastně stanovený z té smlouvy, to není nějaká svévole Ministerstva vnitra nebo expertů z dalších bezpečnostních institucí, ale přímo ze smlouvy, ve smlouvě si stát sám stanovil, sám stanovil v trojstranné smlouvě mezi Dukovany, ČEZem a státem – "zorganizovat a vytvořit společné stanovisko zpravodajských služeb a dalších dotčených subjektů, v tomto případě NÚKIB a Ministerstva zahraničních věcí, k bezpečnostním otázkám zadávací dokumentaci."

Takže ta zpráva, z které vám čtu pro vyjasnění, není nějakým nadstandardním krokem této expertní skupiny, ale je to požadavek, vyplývající z té trojstranné smlouvy. To znamená pro rekapitulaci: stát nejdříve přijal bezpečnostní podmínky, pak podepsal tuto trojstrannou smlouvu, ve které na jedné straně je zavázán ČEZ promítnout bezpečnostní podmínky přijaté státem, následně podle paragrafu písmene g) článku (4.6?) je přímo stanoveno Ministerstvo vnitra jako ta instituce, která má následně zorganizovat a vytvořit společné stanovisko, z kterého vám čtu. Proto je také podepsáno panem vicepremiérem Hamáčkem. Takže toto stanovisko, není to tudíž něco navíc, je to opravdu přesně podle stanoveného postupu, postupu, který si stanovila vláda a který k mému nepochopení sama nechce dodržovat.

"Toto stanovisko zde předkládané je tedy společným stanoviskem všech bezpečnostních subjektů", jejich expertů. Vláda schválila vymezení bezpečnostních zájmů – a tam zase jsou to dokumenty, které budu citovat, které by poslanci a členové vládního výboru měli mít právo se s nimi seznámit, a bohužel se tak neděje. Opět o to budeme žádat a předsedové stran o to žádají. Nevím, proč se s tím nemohou souhlasit (seznámit?).

Takže: "Vláda schválila vymezení bezpečnostních zájmů, které musí být při stavbě nových jaderných zdrojů chráněny" – bezpečnostní zájmy České republiky, nás – "ve zprávě pracovní skupiny pro bezpečnostní aspekty nových jaderných zdrojů Stálého výboru pro výstavbu nových jaderných zdrojů, je to V 147/2019, a následně o rok později schválila i její detailnější rozpracování v podobě materiálu, a to T4/2020.

Takže jak je tady řečeno, vládní výbor má i svoji bezpečnostní skupinu nebo pracovní skupinu pro bezpečnostní aspekty a vedle toho jsme účastní jako zástupci politických stran, a přesto jsme nebyli přes opakované žádosti s těmito informacemi, ze kterých vyplývá dokument, ze kterého čtu, seznámeni. U obou dokumentů svým usnesením – vláda "u obou dokumentů svým usnesením nařídila se těmito bezpečnostními zájmy řídit a naplňovat je". Takže ne já tady, opoziční poslankyně, ale vláda, vláda sama svým usnesením nařídila se těmito bezpečnostními zájmy řídit a naplňovat je, a tudíž požadovat i v rámci smlouvy s partnery promítnutí těchto bezpečnostních zájmů do zadávací dokumentace. To je jedním z kroků, samozřejmě bezpečnostní zájmy by se měly naplňovat nejenom při promítání těchto zájmů do zadávací dokumentace, ale i v průběhu realizace a tak dále. Ale teď nám jde o zadávací dokumentaci, postup vlády a ČEZ v této věci.

"Schválený dokument vedený pod číslem D56/2020 následně stát i předal ČEZ a EDU II." A co nám z toho vyplývá? Vyplývá nám z toho, že vláda schválila a předala tento dokument ČEZu a EDU, těm dvěma partnerům. Oni tudíž věděli, co je v těch bezpečnostních požadavcích, a tudíž to museli vědět ve chvíli, kdy se státem podepisovali smlouvu, ve které se zavazovali, že tyto bezpečnostní požadavky zohlední. Pokud následně několikrát na vládním výboru pan generální ředitel Beneš říkal, že oni neumí promítnout ty bezpečnostní požadavky, tak neměl podepisovat tu smlouvu. Faktem je, že dostali tyto dokumenty, zavázali se je promítnout a nepromítli je. To je v podstatě velmi jednoduchá linka.

"V článku 4.6 písmene a) PPS se EDU II zavázala, že se těmito bezpečnostními požadavky bude řídit a že má dle článku 4.6 písmeno c) PPS za úkol takto definované bezpečnostní zájmy zapracovat do zadávací dokumentace tendru." To je přesně to, o čem tady od počátku mluvím a co je naprosto klíčové. Dostali dokumenty, zavázali se k tomu, je promítnout, nepromítli je. A v tu chvíli by měl tady nastoupit zejména pan vicepremiér Havlíček, MPO se svými experty, a měli to být oni, kteří měli jako první říct, že takto není možné postupovat, že je tady usnesení vlády. To opravdu není o kritice z opozice. Já tady hovořím o tom, že vláda nepožádala, nedohlédla na to, aby smluvní partner promítl do dokumentace to, k čemu se zavázal.

Zmíněná dokumentace je posuzovaná... "A současně se ČEZ a EDU II dle článku 4.6 písmeno d) PPS státu zavázaly doložit, že plně ošetřily všechna bezpečnostní rizika a hrozby, které jim byly státem předány." Takže vidíte, že i v této smlouvě vlastně všechny ty kroky byly dobře nastaveny – závazek promítnout, doložit státu, že byly promítnuty bezpečnostní hrozby. Já si opravdu nedovedu představit, že postupujeme dál a že vy, pane vicepremiére, nemáte obavy – a jedná se opravdu o tendr v řádu možná stovek miliard – a vy nemáte obavy vlastně vůbec zvažovat pokračování tendru, kde vám vaši smluvní partneři takhle zásadní věc nedoloží. A oni k tomu jsou zavázáni smlouvou, ta smlouva je podle mě, aspoň z toho, jak jsme měli možnost se s tím všichni seznámit – dobře, tam je přesně popsán mechanismus, že musí nejenom promítnout, ale ještě vám doložit. My máme právo znát odpověď na otázku, jakým způsobem vám ČEZ a EDU II doložily, že bezpečnostní zájmy schválené vládou byly promítnuty. Jak se to stalo, když vlastně tady ta skupina říká, že nebyly.

"Zpravodajské služby posoudily vůli a schopnost narušit základní bezpečnostní zájmy státu při stavbě nových jaderných zdrojů ve výše uvedených dokumentech", ale především vláda tato bezpečnostní kritéria sama pak přijala a schválila. Proto by se jimi měla řídit. Já si nedovedu představit, to není jenom nějaký názor z bezpečnostní komunity, zpravodajské komunity, to je opravdu závazek vlády. "To, co ale tyto služby nejsou schopny posoudit, je míra závislosti, která by vznikla, pokud by daný rizikový uchazeč měl být dodavatelem, byť i jen v konsorciu, nového jaderného zdroje. Z konzultací s MPO a s týmem vládního zmocněnce vyplynulo, že jak postavení hlavního dodavatele, tak postavení člena případného konsorcia dává jakémukoli nebezpečnému dodavateli možnost stavbu zdržovat a blokovat a požadovat za to splnění požadavků", třeba ukončení sankcí poté, co zase třeba někde ukrojí kus území svého suverénního souseda, tak jak to známe.

Takže je tady velmi závažné podezření, že by vlastně někdo mohl český stát držet pod krkem, že by ta elektrárna, o které se tady mluví, že tolik subjektů je tam proto, abychom měli výhodnou cenu, a my to chceme postavit, to vnímám jako opravdu nepravdivé argumenty. Nejenom proto, že skoro všechny elektrárny, které se v posledních desítkách let, a to jsem si prověřovala, stavěly, vybíralo se ze tří subjektů. Dostatečný počet bez vlivu na cenu, jak mi tady psal i pan vládní zmocněnec. Ale i proto, že bychom zkrátka neměli být v područí států, které by nás mohly vydírat a které by vlastně do té soutěže nevstupovaly jako komerční subjekt, které by do té soutěže nevstupovaly možná ani s úmyslem dostavět, protože konkrétně Rosatom má v tuto chvíli po světě rozestavěno deset jaderných elektráren a k tomu

má dva týmy, které mají možnost se na tom podílet. Opravdu si někdo myslí, že za této situace by mohlo jít o dostavbu?

"Zásadní podmínky (připomínky) ke konkrétnímu zpracování ochrany bezpečnostních zájmů do zadávací dokumentace. Nelze říci, že by zadávací dokumentace nezpracovala vymezené bezpečnostní zájmy vůbec." To také nikdo netvrdil, že by vůbec. Ani pan ředitel Beneš neříkal, že by vůbec, jenom říkal, že tam nemohli zkrátka – a přiznával to – že tam je tam nemohli zapracovat všechny, že to oni jako ekonomický subjekt neumí, přestože se k tomu zavázali a přestože to měli Ministerstvu průmyslu a obchodu doložit. "Dokumentace obsahuje jako nástroj ochrany bezpečnostních zájmů zpětnou možnost vyloučit nebezpečného dodavatele rozhodnutím vlády a dále řadu možností, jak vyloučit nebezpečného subdodavatele." To tam je, ale už jsme si říkali předtím, že vlastně takovýto krok by s vysokou mírou pravděpodobnosti pro Českou republiku obnášel arbitráž a další dopady do již tak velmi napjatých budoucích státních rozpočtů.

"Směřem k dodavateli nicméně dává zadávací dokumentace tuto možnost vládě až poté, co proběhne celý, minimálně dvouletý tendr, a to z bezpečnostních důvodů. Směřem k subdodavatelům stanoví dokumentace řadu možností státu zasahovat už do určování subdodavatelů, v tomto ohledu jsou na rozdíl od samotného uchazeče paradoxně možnosti státu širší." Také bychom měli znát odpověď na otázku, proč to vlastně takto bylo nastaveno, že je tam v jiné pozici bezpečnostní postup ve vztahu k hlavnímu dodavateli a k případným subdodavatelům. "Dále obecně k celému tendru zadávací dokumentace stanovuje možnost státu získávat informace, dokumenty z průběhu tendru a podobně."

"Kromě toho teoreticky ještě existuje možnost odstoupit z bezpečnostních důvodů od kontraktu již uzavřeného s vybraným dodavatelem." Tady bych si ještě chtěla položit otázku: když se podíváte na tendry a realizace jaderných elektráren po celé Evropě, a nejenom po Evropě, ale v dalších částech světa, tak si kladme otázku, jakou roli hraje cena a čas. Protože když se podíváme, většina těch projektů nakonec je realizována mnohdy až za trojnásobnou cenu, někdy realizována až za trojnásobný čas, a je zřejmé, že uchazeč, který není komerčním subjektem, který je propojen se státním rozpočtem Ruské federace, je velmi pravděpodobné, že by opravdu tu cenu dal nižší. Ale vedlo by to opravdu ke skutečnému dokončení stavby za těchto podmínek? Bylo by to opravdu tak, že by za nižší, když už bychom odhlédli od bezpečnostních zájmů, za tuto nižší cenu, byla někdy vůbec za podmínek, kdy mají dva týmy rozestavěných deset elektráren, bylo by někdy vůbec dokončeno? Protože my to děláme proto, že potřebujeme nějakou kapacitu, vlastně kapacitu energetického zdroje. Takže i tuto otázku si musíme položit.

A kdyby tam byly rozdíly? Kdyby tam byl rozdíl třeba mezi cenou dodavatele Rosatom a třeba dodavatele z Jižní Koreje, z Ameriky nebo z Francie, jak velký by ten rozdíl musel být? Kolik ta naše suverenita stojí, na kolik ji odhadujete? Pro mě je hodně cenná.

"Kromě toho existuje teoreticky ještě možnost odstoupit již v případě uzavřeného kontraktu" – a to je i to, o čem jsem mluvila na začátku, že tady někteří jasně říkali: My tyto rizikové partnery nechceme. A neříkají to, jak jsem zmiňovala, jenom zástupci pěti demokratických stran, ale říká to i vláda ve svých dokumentech, že by to tak být nemělo, a přesto tak nekoná a nedohlíží na závazky, ke kterým se sama zavázala, a jejich partneri.

Takže jak je tady napsáno, je tady riziko, že přestože bude uzavřeno, přijde nová vláda – říkali jsme, že se to týká třeba dalších čtyř vlád – a přestože bude uzavřeno, tak ještě může být zrušeno. Sice s následky arbitráže, ale pro eliminaci třeba těch bezpečnostních rizik, která bohužel vláda teď nechce zohlednit. "Tím by se však celý projekt zastavil". Proto je možná lepší ho zastavit, pozastavit, přehodnotit, vyhodnotit teď po všech stránkách, po stránkách ekonomických, po stránkách dopadu na rozpočty jednotlivých domácností, po stránkách

dopadu na rozpočty v dalších možná desítkách let, po stránkách výkupní ceny. Je opravdu a v neposlední řadě po těch bezpečnostních stránkách.

Takže je tady otázka, že "ukončení kontraktu s dodavatelem je tak jediným nástrojem v zadávací dokumentaci, který umožňuje reagovat na rizika pro bezpečnostní zájmy České republiky, která by nastala až po vybrání uchazeče a uzavření kontraktu s ním." Pro mě jednoznačně v zájmu České republiky, bezpečnostním, ale i ekonomickém, je konat v tuto chvíli před oslovením uchazečů. "Otázkou je však reálnost takového postupu" – protože čím budeme dál od okamžiku vypsání výběrového řízení, tím méně reálný a (tím) dražší je takový postup, který by ochraňoval zájmy České republiky. "Sice je možné dle materiálu Zapracování bezpečnostních požadavků státu do dokumentace doložit stavbou (správně dokončit stavbu) bez (EPC) dodavatele. Nicméně dokumentace sice zmiňuje potřebu poskytnutí veškeré potřebné asistence dodavatele pro dokončení elektrárny, ale v praxi, zejména pokud by šlo o ukončení z geopolitických důvodů, nelze tuto asistenci realisticky očekávat.

Obě uvedené možnosti zpětného ovlivnění výběru uchazeče, odmítnutí uchazeče či rozvázání kontraktu s dodavatelem, jsou pouze nástroje relativní (správně reaktivní) a také krajní." Proto postup oslovovat všechny čtyři bez ohledu na naše bezpečnostní zájmy není mírně řečeno moudrý. Není moudrý! "A tedy oba trpí obdobnou slabinou: jednak by jejich využití znamenalo značné ztráty finanční" – již jsme tady hovořili o arbitráži – "ztrátu času i důvěry ve schopnost státu zajistit tento důležitý projekt" – to je další věc, že čím zmateněji, a opravdu ta zmatenost spočívá i v tom, že si vláda podepíše smlouvu a pak nedohlíží na její naplňování, schválí si svoje bezpečnostní kritéria a pak je nepožaduje, tak tím se stáváme nevěrohodnějšími partnery pro kohokoli; a opravdu riziko, že v takovém případě ti partneři, kteří opravdu přichází v úvahu jako dodavatelé z demokratických zemí, nebudou investovat téměř jednu miliardu korun, nepůjdou do toho tendru a nebude dosaženo toho, o čem pan ministr velmi často mluví, to znamená větší konkurenceschopnosti, konkurence v rámci té soutěže – "jednak by její využití zřejmě znamenalo zahájení řady soudních sporů" – možná na desítky let, a to už jsme také někdy zažili – "anebo arbitráží. Jsou to tedy nástroje poměrně neefektivní, neboť možnost vlády je využít bude při zvážení jejich důsledků velmi snížena." Potom, když si tohle přečtu, když se se všemi okolnostmi, nejenom s tímto dokumentem, seznámím, vůbec nechápu, nerozumím tomu, já nerozumím tomu, pane vicepremiére, proč takovýmhle nebezpečným způsobem chcete pokračovat, postupovat.

"Oproti první prováděcí smlouvě, která zmiňuje mechanismus, který by umožnil předat investorovi bezpečnostní požadavky pro následné zapracování do dílčích kontraktů, předložená zadávací dokumentace tento mechanismus upravený nemá." Proč? Nevíme. "Proto je třeba to zapracovat." Ale toto je pochybení a je mi to moc líto, pochybení zejména na straně MPO. Jak to, že tento mechanismus tady není? Jak to, že ještě nebyl zapracován? Nebo nás informujte o tom, že je zapracován. Ale tuto jistotu nemáme, proto, protože ta důvěra v tuto chvíli už je velmi nízká, je potřeba nás s dalším postupem vlády seznámit, protože ta rizika – vlastně i pro vás, pane vicepremiére, do budoucna, pokud byste posunul dál takový tendr, myslím si, že by byla vysoká a zcela v dobrém řečeno... hm.

"Lze shrnout, že je paradoxní, že dokumentace dává řadu možností neschválit nebezpečného subdodavatele, ale dává prakticky jen jeden nástroj, jak ošetřit problém nebezpečného uchazeče." A tady se dostáváme i k té situaci, kdy ještě na vládním výboru bylo hovořeno o tom, že de facto pravděpodobně budou ti tři uchazeči z demokratických zemí. Byl to takzvaný model 3 + 2 a najednou z toho máme model 4 a jakoby vylučujeme oslovení Číny, která asi o to stejně nikdy neměla zájem. Rusko se nám dostává do pozice možného hlavního uchazeče, ale tady se dozvídáme, a já to ještě jednou zdůrazním, že paradoxní je, že dokumentace dává řadu možností neschválit nebezpečného subdodavatele,

ale dává prakticky jen jeden nástroj, jak ošetřit problém nebezpečného uchazeče. A tak se nám Rusko dostává do pozice uchazeče hlavního dodavatele.

"Přítom bezpečnostními složkami identifikované a vládou schválené zájmy, viz D56/2020" – ne kritika opozice, vládou schválený dokument – "se primárně věnovaly míře nebezpečnosti samotných uchazečů" – to znamená ti, kteří budou přímo osloveni – "nikoliv primárně subdodavatelům. V tomto ohledu zadávací dokumentace klíčové bezpečnostní zájmy stanovené vládou zohledňuje nedostatečně." Takže máme zadávací dokumentace, máme bezpečnostní dokumenty schválené vládou, ony v té zadávací dokumentaci nejsou promítnuté, přestože je k tomu smluvní strana zavázána, a nic se neděje. Nepřijatelné, naprosto zásadní. Nechápu proč.

"Ministerstvo vnitra dodatečně" – takže dodatečně – "obdrželo po požádání od MPO k zadávací dokumentaci přehledovou tabulku" – jak je možné, že pro tak závažné posouzení nedostalo Ministerstvo vnitra, které je ze smlouvy pověřeno organizovat tuto pracovní skupinu, kompletní materiály, včetně tabulky? – "která popisuje, jak dle názoru investora byly zapracovány do dokumentace identifikované bezpečnostní hrozby. Je však třeba uvést" – a teď prosím o pozornost – "že z cca 17 identifikovaných hrozeb" (smích pod rouškou)... z dokumentu vlády... Takže ze 17... Počkejte, ale to není legrace... Petře... (zpravodaj Petr Dolínek cosi ukazuje a přechází od zpravodajského stolu do jiné části sálu, smích v plénu)... takže je potřeba říci, že ze 17 identifikovaných hrozeb definovaných dokumentem vlády D56/2020 "je v tabulce nějakým způsobem komentováno, reálně ošetřeno však pouze asi 5". Takže ze sedmnácti hrozeb z dokumentu schváleného vládou je ošetřeno pět. Tak abychom si uvědomili ten poměr, jak je to zpracované. Máme tady sedmnáct definovaných hrozeb... (Ministr průmyslu Havlíček nabízí vodu.) Děkuji, já mám, ale děkuji, pane místopředsedo, vážím si toho. Takže ze sedmnácti definovaných hrozeb máme pět. To je totální selhání. To ukazuje, že bezpečnostní zájmy, které měl investor do dokumentace zapracovat a ochránit, nejsou zapracovány dostatečně. Já si myslím, že je naprosto zásadní, aby nám pan vicepremiér a ostatní členové vlády, protože za to nese vláda zodpovědnost, aby nás jako členy vládního výboru, aby nás jako předsedy politických stran informovali, jak je možné, že ze sedmnácti definovaných hrozeb je vlastně ošetřeno pět.

"Je třeba též poznamenat, že řada opatření, která jsou v této tabulce uvedena, jsou zcela standardní, samozřejmě bezpečnostní opatření, například dodržování povinností dle zákona a dalších předpisů o kybernetické bezpečnosti, která by musel dodržet prakticky jakýkoliv projekt či kritická informační infrastruktura, i kdyby nebyla zpracována speciální studie o hrozbách v souvislosti se stavbou nového jaderného zdroje." To znamená, že my nedodržíme ani to, co je standardní u podstatně méně významných a finančně objemných investic, u méně významných strategických investic? Ze sedmnácti požadavků vládou schválených bezpečnostních prvků tam je promítnuto jenom pět, a jste klidní? Já ne. "Řada opatření v tabulce uvedených také není vůbec řešením bezpečnostních zájmů identifikovaných ve výše uvedených dokumentech. Řada opatření má též ten charakter, že neřeší podstatu daného bezpečnostního problému, ale pouze je lehce zmírňuje.

Je překvapivé, že v dokumentu není vůbec zapracován či využit demonstrativní výčet možných kritérií, které zpráva V 147/2019 uváděla na straně 21 a 22." My bohužel nemáme možnost se s ním seznámit. Proč? "Využití těchto kritérií v zadávací dokumentaci by přitom zohlednilo ohrožení bezpečnostních zájmů vymezených v tomto dokumentu. Doporučuje se proto, aby investor právě tato demonstrativně uvedená kritéria ze strany 21 a 22 zmíněné zprávy zapracoval do zadávací dokumentace tendru tak, aby rizikům předešel." A tak opět se musíme ptát, ale hlavně musíme dostávat ty odpovědi. Bylo již zapracováno? Můžete nám, pane vicepremiéře, garantovat, že byly zapracovány tyto výhrady? Můžete nám garantovat, že do zadávací dokumentace, jak je smluvně ošetřeno, bylo zapracováno všech těch

sedmnáct výhrad? Máme jistotu, že vás informoval ČEZ a EDU II o všech těchto krocích? Jak jsou ošetřeny naše bezpečnostní zájmy?

"Aby byla řádně splněna povinnost zpracovat vymezené bezpečnostní zájmy do zadávací dokumentace, je třeba do článku 1.5 dokumentu zohlednit kritéria, která bude vláda zvažovat při rozhodování o případném vyloučení uchazeče." Takže dopředu a jasná kritéria. To je také, o čem jsem hovořila. Je potřeba nejenom ve výběru dodavatele, ale i dopředu jasná kritéria, která by mohla vést k vyloučení dodavatele. Vy jste, pane vicepremiére, hovořil několikrát o možném vyloučení v průběhu nebo na konci tendru. Můžete nám garantovat, že jsou pro to už stanovená jasná kritéria, jak je tady požadováno? "Navrhujeme kritéria zpracovat do části, kde je deklarováno, že vláda může zrušit tendr." To je naprosto logický požadavek. Do této části patří, pokud je zapsáno, že vláda může zrušit tendr, tak je naprosto zřejmé, že vláda si musí dopředu stanovit kritéria. Pokud vůbec připustíte toto riziko, což bych považovala z bezpečnostního i ekonomického důvodu jako chybný postup, ale pokud byste se přece jenom rozhodli touto cestou jít, to znamená, že byste se rozhodli, že byste vylučovali v průběhu, na konci, tak dopředu je naprosto klíčové zpracovat kritéria, za jakých podmínek vláda může zrušit tendr. To není důležité jenom pro nás, to přece musí být velmi důležité i pro ty uchazeče, to je přece předpokladem pro to, abychom byli vůbec solidním partnerem. Je nepředstavitelné tady několik měsíců vykládat to, že vláda může někoho vyloučit v průběhu, na konci, a přitom si vláda sama tato kritéria pro možné vyloučení uchazečů nedefinovala. To si myslím, že je také velmi alarmující. A máme dostat odpověď na to, jakým způsobem k tomuto vláda přistoupí, jak ta kritéria budou vypadat tak, aby byla splněna podmínka předvídatelnosti. Předvídatelnosti. "Toto zpracování je v zájmu transparentnosti – a předvídatelnosti vůči uchazeči" – opravdu solidnosti i vůči těm možným uchazečům – "a současně je v zájmu zmíněného dodržení povinnosti zpracovat vládou schválené bezpečnostní zájmy do zadávací dokumentace." Několikrát bylo řečeno. "Demonstrativní výčet by měl nejlépe vycházet ze zmíněného vládou schváleného dokumentu č. V 147/2019." To znamená, že by to měl být opravdu demonstrativní, jasně definovaný výčet, který tato kritéria obsahuje právě na té straně 21 a 22 – který my jsme nikdy neviděli. Ale asi je to závažné, pokud tyto instituce a jejich experti požadují, aby se to dostalo, aby vláda jasně definovala tato kritéria pro možné vyloučení uchazečů v průběhu či při ukončení tendru. "Navrhujeme proto doplnit demonstrativní výčet přímo do textu."

"Současně je nutné zpřesnit dikci ustanovení tak, aby bylo zcela jasné, že stát může do procesu z bezpečnostních důvodů (zasáhnout) v jakékoli fázi přípravy tendru, samotného tendru i po něm." To znamená, že z tohoto odstavce, který jsem teď citovala z té zprávy, jasně vyplývá, že není jasná přesná dikce ustanovení, ve kterém bude jasné, že stát může do toho procesu – a vy o tom mluvíte, že může stát do toho procesu v průběhu, na konci zasáhnout, vyloučit, ale přitom stát sám si to tam nenapsal přesně. Nedal si přesná kritéria. To je také podle mě v tuto chvíli... A to mluvíme jenom o té bezpečnostní oblasti.

Kolegové určitě budou mluvit i o otázce výkupu cen, ceny stavby, dalších aspektech. A teď pořád ještě vycházíme z pouze jednoho jediného dokumentu, který vychází ze smlouvy schválené vládou a dokumentů, bezpečnostních dokumentů schválených vládou. Samozřejmě celá otázka vypsání tendru je výrazně komplexnější, než jsou pouze tyto bezpečnostní otázky.

Dostávám se k bodu, o kterém jsem tady na půdě Poslanecké sněmovny mluvila již několikrát, a to je otázka postupu podle zákona o zadávání veřejných zakázek § 29a. "Otázkou je, zda stačí pro zdůvodnění využití výjimky ze zákona o zadávání veřejných zakázek" – protože podle § 29a, a víme, že to je bezpečnostní výjimka, to jsou opravdu v tom zákoně, když se podíváme do znění zákona o zadávání veřejných zakázek, podíváme se do znění, tak tam musí být závažné bezpečnostní důvody. Vlastně je to otázka toho, že nepostupujete standardně podle zákona o zadávání veřejných zakázek u takhle velkého tendru, oslovujete

třeba jednotlivé uchazeče. Ale může to být jenom tehdy, když k tomu máte závažné bezpečnostní důvody. A dostanu se k textu té skupiny expertů, ale je to naprosto logické. Na vládním výboru jsme se o tom bavili několikrát, jestli lze postupovat podle zákona o zadávání veřejných zakázek na tuto výjimku podle § 29a, nebo nelze. Nakonec bylo přistoupeno k výkladu, že lze, že tady jsou opravdu závažné bezpečnostní důvody, ale ty závažné bezpečnostní důvody jsou definovány právě v bezpečnostních dokumentech schválených vládou a předpokládá se při aplikaci tohoto paragrafu, že je sama vláda bude dodržovat a bude požadovat jejich aplikaci. A v tom je právě ten velký rozpor, kdy bychom ještě mohli narazit na postup podle zákona o zadávání veřejných zakázek – pouze to, že se dává možnost státu zpětně odmítnout uchazeče, který vyhraje tendr. Přece víme, že když budeme dělat jinou soutěž a nebudeme postupovat podle tohoto § 29a zákona o zadávání veřejných zakázek, tak nemůžete v průběhu soutěže, na konci soutěže svévolně kohokoli vyřadit. "Pracovní skupina se obává, že pouhé stanovení této možnosti uchazeče zpětně odmítnout vládou" – to znamená pouze to, že si řeknete, že ho můžete zpětně odmítnout – "není tím, co bude postačovat posuzujícím orgánům pro využití této výjimky."

Chtěla bych říci, že tuto výjimku nám může posuzovat nejenom ÚOHS – Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, ale můžou to posuzovat soudy a může to posuzovat i Evropská komise. To znamená, že pokud my budeme aplikovat § 29a zákona o zadávání veřejných zakázek tímto způsobem, jak navrhuje vláda, to znamená možnost vyloučení, a ještě jsme si k tomu nedali kritéria, nebude zohledňovat de facto vlastní bezpečnostní zájmy vládou schválené, tak je velmi pravděpodobné, že projekt neuspěje, že tendr nebude úspěšný, protože při první příležitosti, a věřte mi, jde o velké peníze, to skončí buďto u našeho ÚOHSu na několik let, takže ty argumenty, aby rychle, už to musíme vypsát, tak vůbec neplatí, tak to skončí u ÚOHSu, skončí to u soudu a skončí to u Evropské komise. A my víme, že tento projekt se posuzuje na úrovni Evropské komise, že se posuzuje, jestli tam není nedovolená podpora, že se tento projekt posuzuje z mnoha důvodů, z mnoha kritérií. A není to ta zlá Evropská komise. My dopředu víme, že tam musíme notifikovat. My dopředu víme, že musíme obstát i s tím svým postupem. A tady už dopředu z vlastních dokumentů se dozvídáme, že je náš postup zpochybnitelný. Takže ten, kdo takto postupuje, de facto dopředu ten projekt zdržuje a de facto dopředu ten projekt zpochybňuje. No to přece není rozumné! To nemůže dělat ten, kdo říká, že má zájem postavit. To není rozumné. "Na tomto případném negativním stanovisku by mohl následně celý projekt zkrachovat." Přesně tohle se píše v té zprávě, kterou podepsal pan vicepremiér Hamáček a zná ji i pan vicepremiér Havlíček.

"Zde tedy jde o jednu z klíčových otázek, na kterých celá filozofie projektu stojí. Ta spočívá v tom, že se nebude postupovat podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Je si pak třeba uvědomit, že například výklad § 29 písmeno a) gestora zmíněného zákona, MMR, v této otázce se během přípravy projektu v posledních dvou letech radikálně proměnil" – a to je samozřejmě také znejistující, protože samozřejmě jediný, kdo může dát výklad zákona, je soud, teprve soudní přezkum by nám potom dal jistotu postupu. Ale přesto je tady gestor, co se týče postupu podle zákona o zadávání veřejných zakázek, a to je Ministerstvo pro místní rozvoj. Tam došlo k výraznému posunu na ten pohled, jak lze postupovat podle tohoto zákona a podle § 29a. Ty diskuze jsem několikrát zažila i na vládním výboru. "Původně využití § 29a MMR nepovažovalo za vhodné." Opravdu i tohle bylo v diskuzi na vládním výboru. "Následně stanovisko změnilo a za možné jej považuje. Proto je třeba klíčové základní bezpečnostní zájmy v procesu, včetně zadávací dokumentace, skutečně a prokazatelně ošetřit." A tohle je právě to, kdy se § 29a uplatňuje pouze v případě závažných bezpečnostních důvodů. Ale pak to znamená jako závazek pro zadavatele, v tomto případě ČEZ, ošetřit bezpečnostní zájmy, protože kromě jiných rizik, o kterých jsem mluvila, budeme stát ještě před tím, že celý projekt bude vlastně shozen z hlediska hospodářské soutěže ÚOHSem, soudy, Evropskou komisí.

Ten, kdo tady říká, že chce stavět, by neměl dopustit takováto rizika a dělat takovéto úplně zbytečné chyby. Úplně zbytečné chyby! Protože to má i závažný důvod právní. "Nelze připustit situaci, kdy na pouhé právní otázce může celý postup projektu zkrachovat v některém z klíčových řízení – soudních, před Evropskou komisí", ÚOHSem, jak zde bylo řečeno.

"Pokud by však byla stanovená níže uvedená tři kritéria, stanovující bezpečnostní parametry toho, kdo se může do tendru přihlásit, šlo by o jasné naplnění ustanovení prováděcí smlouvy dle bodu 4.6 a současně by to odstranilo vážně hrozící problémy s popíráním aplikovatelnosti bezpečnostní výjimky ze zákona o zadávání veřejných zakázek dle zmiňovaného § 29a. Takto při stanovení určitých parametrů by tato debata a zpochybňování oprávněnosti využití § 29a již nehrozily."

Takže dokonce vlastně v tomhle dokumentu zpracovaném bezpečnostní skupinou jsou návrhy, které by měly být splněny, abychom se riziku budoucích soudních sporů, přezkumů ÚOHS, přezkumu Evropskou komisí nebo v rámci notifikace vyhnuli a abychom uspěli. A já si myslím, že ten, kdo říká, že chce stavět, a dokonce dostavět, protože cílem by nemělo být stavět, ale dostavět, když už se tedy stát rozhodne touto cestou jít, tak kdyby bylo v zájmu dostavět, tak by tato rizika byla ošetřena. Myslím si, že to je další věc, která by měla být vyjasněna Poslanecké sněmovně, výborům, předsedům politických stran, členům vládního výboru, jakým způsobem i toto použití a aplikace § 29a zákona o zadávání veřejných zakázek bylo vyřešeno.

"Je dále zřejmé, že s ubíhajícím časem a postupem celého projektu se budou zvyšovat obtíže a problémy spojené s případnou snahou bezpečnostní problémy vyřešit, zvláště ty, které již existovaly na počátku procesu", a to vyřešit bez výrazných nákladů a ztrát. A říkali jsme si, že náklady a rizika jsou v oblasti finanční, politické, časové. Čím později se taková rozhodnutí přijmou, to znamená, čím víc budete odkládat to, vyřešit ty bezpečnostní výhrady, čím víc před tím budete strkat hlavu do písku, tím budou možnosti na řešení menší a náklady pro Českou republiku a její zájmy vyšší. Manévrovací prostor pro vládu se bude zkrátka s postupem času zužovat. On je však problém v tom, že máme pár měsíců do voleb, a do této pasti dostává tato vláda i vlády nadcházející, a to opravdu není fér. A vědomě, protože všechna upozornění tady zazněla, nejenom tady, zaznělo to tady už několikrát, je to dokumentováno, je pro mě nepochopitelný tento postup.

"Jedním z problémů dále je, že v dokumentu 1.2A a AA na straně šest je třeba upozornit, že nastavené podmínky zřejmě v zásadě vylučují některé potenciální uchazeče. Souvisí to s požadavkem na existenci již postavené referenční elektrárny o požadovaném výkonu." A, co teď budu číst, je potřeba tomu také věnovat pozornost, protože z těch informací se zdá být, že opravdu ta dokumentace je připravena jen pro někoho, protože: "Konkrétně podmínky vylučují společnost ATMEA, která nemá referenční jadernou elektrárnu, a korejskou KHNP." A víme, že na světě je velmi malý, limitovaný počet možných dodavatelů. Hovoří se v případě české dodávky o pěti, ale přesto si dopředu stanovíme taková kritéria, technická kritéria, že to rovnou ty některé uchazeče hendikepuje, nebo dokonce vylučuje. "Jejich referenční elektrárna nemá výkon do 1200 MW, jak to požaduje zadávací dokumentace, ale 1400 MW." Proč to tak je? Komu to vyhovuje? Kdo to tak chce? "Podobně toto platí pro společnost EDF, která chce sice nabídnout reaktor o výkonu 1000 MW, ale ten ještě nemá postavený, má pouze referenční reaktor 1600 MW. Je pak velkou otázkou, jak striktně v procesu výběru uchazeče bude toto kritérium uplatňováno, protože by snadno mohlo být použito jako eliminační." A já vůbec nechápu, když tedy někdo dává kritéria a dobře ví, jaké kapacity, kde, které, protože těch společností je opravdu několik málo, postavil, proč se rovnou píše kritéria, která některé subjekty vylučují, nebo se vlastně dopředu neřekne, jestli budou zásadní a eliminační. To je opravdu zase prostředí, které velmi

zpochybňuje to, jestli vůbec jiné subjekty kromě Rosatomu, na který je to nejspíš napsáno, mají investovat prostředky, energii do toho, se o zakázku ucházet. Takže i na tomto se ukazuje, že zadavateli nejde o co největší konkurenceschopnost, o co nejlepší cenu, o čem jsme tady byli několikrát přesvědčováni. Proč je to takto upraveno? "Navrhujeme proto upravit text zadávací dokumentace týkající se referenční elektrárny tak, aby bylo postaveno najisto, že nebude díky dikci v této části některý z uchazečů vyřazen." I tato připomínka a výhrada je natolik závažná, že si myslím, že máme být seznámeni s postupem. Byla tato dikce upravena? Nebo dopředu formou kritérií jsme to napsali tak, že některé, nebo většinu uchazečů, dopředu vyřazujeme? Jde nám o soutěž, jde nám o nejlepší cenu, nebo to je připraveno jen pro někoho? To je jedna z dalších věcí, o které nás musí na všech těch zmíněných úrovních vládní představitelé a zástupci ČEZu informovat.

"Proto jako zásadní připomínku tedy vznášíme návrh dát do zadávací dokumentace několik základních bezpečnostních parametrů" – jsem přesvědčena, že tam musí být všechny ty, které přijala vláda – "které by musel splňovat každý uchazeč, respektive všichni členové případného konsorcia." To znamená, že ta bezpečnostní kritéria nemůže splňovat jenom ten hlavní uchazeč, který bude osloven, ale opravdu všichni členové konsorcia.

"Požadavek stanovení takovýchto minimálních bezpečnostních požadavků se opírá o závěr vládou schváleného dokumentu" – zase chceme jenom bezpečnostní požadavky, které si stanovila a schválila sama vláda České republiky, sama vláda České republiky si jasně stanovila bezpečnostní požadavky, prosím zástupce vlády, aby se tím řídili – "Zpráva pracovní skupiny Stálého výboru pro jadernou energetiku pro otázky týkající se bezpečnostních zájmů státu v oblasti jaderné energetiky – revize číslo 04, číslo jednací V 147/2019, strana 21", již zmiňovaná. "Tento vládou schválený požadavek tak nelze v dokumentaci opominout." A my jsme v situaci, že byl opomenut, a my máme právo znát odpověď na otázku, jak je to možné, jak byla učiněna náprava. Nakonec vlastně smluvní partner má podat MPO podat zprávu, že všechna bezpečnostní kritéria byla zohledněna. Jak je možné, že na to MPO nedohlédlo? Kdo za to nese politickou zodpovědnost? "Tento požadavek mimochodem také požaduje, aby byli účastníci řízení proti těmto požadavkům testováni před tím, než budou vyzváni k podání nabídek." Takže jsme zase u toho, že podle vládou schválených parametrů nemají být vyřazováni v průběhu, na konci se všemi těmi riziky, ale ještě jednou tento požadavek mimochodem také požaduje, aby byli účastníci řízení proti těmto požadavkům testováni předtím. Došlo k tomu testování? Provádí se toto testování předtím, než budou osloveni, když na setkání s předsedy stran byli předsedové informováni, že bude osloven i dodavatel z Ruska, který podle všech těch dokumentů vládou schválených nemusí projít tím testováním?

Je to tak, že když ČEZ teď hovoří a vyjednává o konsorciích, bude prováděno toto testování předtím, než budou vyzváni k podání nabídek, i když by byli součástí konsorcia? Jak v tuto chvíli ČEZ vyjednává o konsorciích, jaká je v tuto chvíli role MPO, jaká je role vlády? Nechali jste ČEZ úplně volnou ruku v postupu a necháte se pak jenom seznámit s výsledkem? Pošlete panu řediteli Benešovi dopis, že může spustit tendr, protože je všechno v pořádku, přestože zkrátka nebyly splněny smluvní podmínky? Jaká je představa vlády? Kdy proběhne testování na bezpečnostní požadavky tak, jak si to vláda schválila? Jaký bude další postup?

"Bez těchto kritérií by v zadávací dokumentaci byla paradoxně pouze ekonomická či technická kritéria, která mohou být eliminační pro některé uchazeče." Zkrátka není možné si schválit i bezpečnostní kritéria a pak tam nechat pouze kritéria ekonomická a technická. "Zato ještě významnější bezpečnostní kritéria, která má dokonce dle článku 4.6 PPS zadávací dokumentace povinně obsahovat" – takže vy si podepíšete smlouvu, kde podle smlouvy opravdu zadávací dokumentace musí bezpečnostní kritéria povinně obsahovat, a pak to

neobsahuje a nic se neděje. Neslyšeli jsme: Vláda vyvolala jednání s ČEZ, požaduje, aby to bylo napraveno, aby to bylo doplněno. Nic takového tady nezaznívá. Je potřeba hájit bezpečnostní zájmy státu. "Taková situace by byla těžko odůvodnitelná." Opravdu je to z několika důvodů, ať už je to aplikace zákona o zadávání veřejných zakázek, ať už jsou to všechny ty další důvody.

"Dále je třeba upozornit, že dle PPS, příloha C, má být oznámení o vyhodnocení nabídek předloženo státu do 31. 12. (2022)." Já vím, že tady v tom snad již došlo k nějakému posunu. Víím, že na jednání jste oznámil, pane vicepremiére, společně s panem generálním ředitelem, že by tam měla být dvanáctiměsíční lhůta, a to lze hodnotit pozitivně. Nicméně: "Předložená zadávací dokumentace uvádí, že k tomuto datu dojde již k výběru preferovaného uchazeče nebo uchazečů. Považujeme za potřebné jasně upravit v zadávací dokumentaci, že budou vládě do uvedeného data předložena hodnocení všech uchazečů" – takže ani toto jste neošetřili, aby bylo promítnuto do zadávací dokumentace – "bez ohledu na to, jak v tomto hodnocení jejich nabídky uspěly. V případě, že by tomu tak nebylo, výrazně by se tím zvýšilo riziko, že mezi předloženými nabídkami budou pouze nabídky od rizikových uchazečů – možná jen od toho jednoho – "což výrazně sníží rozhodovací pozici státu". My si opravdu jdeme tou cestou, že je možné, že třeba uchazeči z demokratických zemí vůbec nedají nabídku. Sice budeme říkat, že chceme co největší konkurenci, ale budeme stát třeba před jednou nabídkou, protože to je dokonce velmi pravděpodobné. Ono konkurovat firmě, která je de facto státní agenturou provázanou se státním rozpočtem, je fakt hodně těžké pro typické komerční subjekty, bez ohledu na to, jak v hodnocení jejich nabídky uspěly, a tato hrozba, že se výrazně sníží rozhodovací pozice státu.

"Zpracování varování NÚKIB, Národního úřadu pro kybernetickou bezpečnost, ze 17. 12. 2018, dále jen varování. V předložené dokumentaci není obsaženo žádné předmluvní hodnocení rizik podle § 8 odst. 2 písm. a) vyhlášky o kybernetické bezpečnosti" – takže nejenom že tam nejsou hodnocení v jiných oblastech bezpečnosti, ale vííme, že například kybernetické útoky na strategické cíle, jako je jaderná elektrárna nebo jako jsou nesmírně závažné, ale bohužel v současné době kybernetické útoky jsou v podstatě téměř na denním pořádku, zažili jsme to například v době koronakrizy na nemocnice a zažívají to i naši partneři v dalších zemích, někdy jsou to státní aktéři, někdy jsou to možná soukromí aktéři, ale my dopředu vííme, že nám tady NÚKIB zpracoval varování, a v předložené dokumentaci není obsaženo žádné předmluvní hodnocení rizik. Takže my ještě navíc ještě ani nenaplnujeme ani tady ty standardy bezpečnosti – "to je povinné provádění (správně "to jest povinně prováděné") hodnocení rizik spojených s předmětem výběrového řízení, ve kterém by bylo zohledněno varování, vypočtena hodnota rizika a zvažováno přijetí různých opatření ke snížení rizika; není zřejmé, zda již bylo vůbec provedeno, a zda tedy byly informace obsažené ve varování zohledněny při koncipování dokumentace, determinující výběr dodavatele." To je další věc. Kybernetická bezpečnost je jedním z významných faktorů naší bezpečnosti a já bych chtěla moc poprosit, abychom byli informováni o tom, jak byly tyto požadavky NÚKIB zohledněny v zadávací dokumentaci, ale i v celém procesu, protože i tohle je pro mě naprosto nepochopitelné.

"Na varování NÚKIB obecně odkazuje další dokument, nicméně pouze ve vztahu k subdodavatelům a osobám kontrolujícím dodavatele, a nadto ještě pouze ve vztahu k varování, které má označovat za hrozbu určité konkrétní dodavatele – ačkoliv je určité vhodné tuto formulaci v dokumentaci ponechat, neboť nelze předvídat, jaká opatření budou ze strany NÚKIB v budoucnu vydána, takto koncipované varování dosud vydáno nebylo, varování ze 17. 12. 2018 označuje za hrozbu v oblasti kybernetické bezpečnosti technické a programové prostředky určitých výrobců, nikoliv osobu dodavatele." Takže se dozvídáme – a předpokládám, že i vám na tom záleží, aby bylo postupováno i v zájmu naší kybernetické

bezpečnosti – že ani tyto výhrady, tato kritéria nebyla zohledněna, a prosím, aby i toto bylo řádně projednáno, abychom byli ujištěni, že se postupuje na návrhy podle varování našich expertních skupin.

"Doporučující připomínky. Upozorňujeme, že v tabulce, která má shrnovat, jak byly bezpečnostní zájmy identifikované zpravodajskými službami jako projektem ohrožené, není na rozdíl od samotné dokumentace vůbec zmíněna možnost vlády uchazeče nakonec odmítnout." Přestože vy, pane vicepremiére, opakovaně říkáte, že je to možné, v průběhu, nakonec, a i když jsme si řekli všechna rizika, i když jsme si zdůraznili, že když to neuděláte dopředu, že nejspíš to bude napadeno u soudu, u Úřadu hospodářské soutěže, Evropské komise, ale vy dokonce na rozdíl od samotné dokumentace dopustíte, aby zmíněná možnost vlády nebyla vůbec zohledněna v bezpečnostní tabulce.

"Podle dostupných informací investor na textu zadávací dokumentace dále pracuje a opravuje ji v době, kdy již běží lhůta, kterou má stát pro zpracování připomínek k ní." Takže jenom zopakuji to, co jsem tady přečetla: stát má nějakou dobu pro zpracování připomínek k zadávací dokumentaci, která už by měla být v nějakém konečném znění, a souběžně s tím dochází ještě ke změnám toho dokumentu. Já si myslím, že tento postup je zkrátka nepřijatelný. Tam je nezbytné, aby byla zpracována dokumentace podle požadavků státu tak, jak se další subjekt zavázal, bylo dokončeno zpracování dokumentace, a pak v klidu, komplexně stát posoudil z bezpečnostních, ekonomických a dalších kritérií, zda je dokumentace v pořádku. Já si vůbec nedovedu představit, v jakém zmatku a pochybnostech se ten celý proces odehrává, když tady je napsáno, že investor na textu zadávací dokumentace dále pracuje a opravuje ho, a to i v době, kdy běží lhůta, kterou má stát pro zpracování připomínek k ní. Jak může někdo pracovat a měnit dokumentaci v době, kdy už ten druhý subjekt – ale v tomto případě stát – má posoudit, jestli ta dokumentace odpovídá, nebo neodpovídá?

Já bych chtěla poprosit, abychom i o tom byli informováni. Jak je vůbec možné, že jste se do takového chaosu pustili? Jak můžete posuzovat něco, když vlastně nevíte, jestli je to definitivní verze, fáze? To je přece úplně proti vši logice. Platí ještě tyhle připomínky, nebo už byly změněny? V jaké fázi je zadávací dokumentace, kdo to posoudí a dokdy to posoudí? Jak mohou být prováděny změny na něčem, k čemu už se někdo vyjádřil, a někdo se bude potom vyjadřovat ještě k úplně jiné verzi? A ví někdo ještě, k čemu se vyjadřuje? A to je prosím zadávací dokumentace pro největší tendr, který tady máme za 30 let. Nepochopitelné. "Je třeba upozornit, že proto předpokládáme, že bude investorem státu zcela jasně a přesně sděleno, jaké rozdíly byly do dokumentace a za jakých důvodů zapracovány mezi první verzí zaslanou státu a druhou verzí." Možná už třetí, čtvrtá, ale rozhodně se musí vždycky posuzovat ta poslední. K tomu by se znovu měly všechny subjekty, které zastupují stát, vyjádřit a ze svých expertních pohledů posoudit tu poslední verzi. Případně pak může stát jednat právě o zapracování například bezpečnostních kritérií a po dohodě se státem to lze měnit. Ale není možné, abychom se dozvíдали, že byla první verze, druhá verze - tohle bylo někdy v říjnu. Možná už je čtvrtá verze, pátá verze. Jaká verze vlastně platí, která verze té zadávací dokumentace? Tohle je tak závažné! Vy, kteří jste se někdy podíleli na nějakých soutěžích, dovedete si představit, že se vlastně nevyjadřujete k poslední verzi - dostanou vůbec ti uchazeči všichni stejnou verzi? Podle čeho a podle jakých požadavků? Kdo řídí upravování té zadávací dokumentace? Jak se upravuje? Kdo za to nese zodpovědnost? Bude mít pak poslední slovo MPO, pan ministr, aby dal palec nahoru, projedná to vláda? Bude si jista, že v těch tisících stran v angličtině – a doufám, že to projedná vláda – ponese zodpovědnost, že jejich vlastní požadavky, nejenom ty bezpečnostní, při tomhle chaosu tam byly vůbec zohledněny? To je velké riziko.

Takže máme rozdíly mezi první a druhou verzí – říkali jsme si, možná už máme třetí nebo čtvrtou. To nikdo neví, ale my bychom o tom chtěli být informováni. "Bude předána státu po zapracování prvních připomínek. Vzhledem k rozsahu textu, tisíce stran" – v angličtině, expertního textu – nemůže investor očekávat, že bude stát naslepo souhlasit s druhou verzí" – nebo n-tou verzí – pokud nebude transparentně upozorněno, jaké změny byly v textu v mezidobí nad rámec připomínek státu splněny (správně učiněny)." Víme, jak se píšou změnové dokumenty. Já si nedovedu představit, že by stát vůbec dal jakýkoliv souhlas s dalším postupem, aniž by tam bylo jasně vyznačeno, jaké jsou tam odlišnosti, proč vlastně v zadávací dokumentaci bylo postupováno a přistupováno k nějakým změnám, a hlavně aby stát garantoval, že v zadávací dokumentaci jsou opravdu všechny požadavky státu tak, jak se k tomu ČEZ zavázala. "Proto očekáváme, že v druhé verzi zadávací dokumentace – nebo n-té – budou změny oproti první verzi ještě jednou jasně zvýrazněny. Transparentnost vůči státu je v tomto ohledu podmínkou nutnou k tomu, aby se stát mohl pozitivně vyjádřit k textu zadávací dokumentace." Tady je opravdu velká odpovědnost pana ministra, vicepremiéra za to, jakým způsobem jeho tým na MPO tohle posoudí, protože to by mohlo mít velmi závažné dopady, a jak to předloží vládě. Dokáže vláda posoudit tento velmi závažný dokument s tolika připomínkami? Schválí takovou zadávací dokumentaci přes všechny tyto zmíněné, i procesní, chyby?

"Dalším problémem je možnost zohlednit pozitivně nabídku spolufinancování ze strany dodavatele." Víme, že tohle je projekt maďarský, kdy se Maďaři rozhodli jít touto cestou. Doufám, že při cestě pana premiéra do Budapešti se seznámil také s tím, jak tento projekt stojí, a že to je cesta ne šťastná, nevedoucí k cíli postavit elektrárnu. Jenom zapíchnout vlnku. Dalším problémem je možnost financování. "Tato možnost na jedné straně zainteressovává dodavatele na dokončení projektu a na jeho ceně, nicméně taktéž některé uchazeče eliminuje. Komerční dodavatelé, které nepodpoří stát – to už jsme říkali, že jsou tady takzvaní státní dodavatelé, víme, že zkrátka – to vám tady pak když tak ráda přečtu, tu provázanost – jsou tady státní dodavatelé, de facto provázaní se státními rozpočty, to je ta ruská a čínská firma, pak jsou tady běžné komerční subjekty; copak takto nerovnovážné subjekty mohou vůbec soutěžit? "Komerční dodavatelé, které nepodpoří stát, který může zohledňovat i jiné než komerční zájmy" – mnoho o tom vyšlo, jak prostřednictvím těchto projektů jsou nejenom zohledňovány, ale dobývány určité země, jakým způsobem to hraje roli v zahraniční politice – tuto možnost nemusí mít k dispozici a může je oproti státem podporovaným uchazečům znevýhodnit či zcela eliminovat."

Takže opět se dostáváme k tomu, že my postupem, který navrhuje vláda, se nedostáváme k větší konkurenci mezi dodavateli, my se nedostáváme k cíli. To znamená, dosáhnout co nejnižší cenu při dodávce, následně třeba při dodávkách energie. Ale s tím ústupem stát vlastně ohrožuje dosahování těchto cílů.

"V zadávací dokumentaci je jediným, na koho jsou kladeny požadavky mít prověrku dle zákona 412/2005 Sb., o utajovaných informacích, firmy, které budou zajišťovat fyzickou ochranu areálu." Takže ti, kteří budou zajišťovat fyzickou ochranu areálu, budou muset mít prověrku. "Přitom jistě bude řada subdodavatelů, kteří by z povahy svého přístupu ke klíčovým částem jaderné elektrárny a důležitým informacím měli být také prověřeni." Jsem přesvědčena, že ani tuto zásadní připomínku nelze pominout. Jak je možné, že prověrku podle zákona o utajovaných informacích budou mít firmy, které budou dělat de facto fyzickou ostrahu areálu, a jak je možné, že stát nezohlednil to, že podobné prověrky mají mít klíčoví dodavatelé a subdodavatelé mnohdy velmi citlivých komponentů, jako jsou řídicí systémy a podobně? Nechápu, nerozumím. Rozhodně to není přístup, který by garantoval bezpečnost českého státu. "Doporučujeme zvážit, zda nepožadovat prověrky od dalších vymezených

subdodavatelů a dodavatelů. Lze se v tomto směru inspirovat i ustanoveními o citlivých činnostech a bezpečnostní způsobilosti (dle) zákona číslo 412/2005.

"V zadávací dokumentaci by mělo být zpracováno i to, že dle první prověřovací smlouvy vláda může mít kdykoliv v průběhu projektu, přípravy a výstavby nového jaderného zdroje bezpečnostní požadavky, které je investor povinen zohlednit." Takže máme ošetřeno, že vláda tyto požadavky může mít, podle mého názoru by měla mít, ale nemá. Vůbec nerozumím tomu, proč je od počátku nedeklaruje, a nepožaduje. Jak je možné, že tyto bezpečnostní požadavky jsou vyžadovány, jak je možné, že jsou vyžadovány od ostraha objektů, ale nikoliv od těch, kteří se podílejí na dodávkách a subdodávkách mnohdy velmi citlivých a klíčových technologií? Jak je tohle možné, nechápu, nerozumím. A rozhodně to není obhajoba bezpečnostních zájmů státu ze strany vlády, pokud tak nečiní.

"Je otázkou, zda pro eliminaci identifikovaných bezpečnostních rizik stačí u vybraných technologických částí požadavek dodání společností registrovanou na území EU, NATO. Opatřit si takovou společnost není komplikovaný problém. Spíše by se mělo pracovat s tím, kdo je konečný vlastník" – založit firmu, jakoukoliv firmu na území členských států Evropské unie, NATO opravdu není problém, to samo o sobě není garancí, proto tento přístup je naprosto nedostatečný i v této oblasti pro obhajobu bezpečnostních zájmů České republiky – nebo kdo je producent dané technologie. Navrhujeme proto dikci v tomto ohledu v zadávací dokumentaci změnit, respektive zpřesnit." I toto je velmi závažná výhrada. Zase požadujeme, aby toto bylo garantováno, že bylo postupováno, že jsou požadovány i na ty ostatní dodavatele, subdodavatele, a vlastně ty prověrky, abychom věděli, že to nebude muset mít jenom ostraha objektu, ale zejména ti klíčoví dodavatelé, subdodavatelé, kteří se budou dostávat ke klíčovým a citlivým informacím. "Dále dáváme na zvážení v případě formulací, které odkazují na osoby kontrolující dodavatele či subdodavatele, nenahradit formulaci osoby kontrolující formulací či nerozšířit o formulaci ve smyslu osoby schopné prosadit na rozhodování dodavatele či subdodavatele.

V ustanovení 24.4 v písmenu b) považujeme za správné nahradit dodavatel slovem subkontraktor."

Dámy a pánové, mohla bych takhle pokračovat. Nicméně to, co jsem vám tady přečetla, je natolik závažné, dosvědčující, že v zadávací dokumentaci je opravdu mnoho chyb, které se týkají bezpečnostních zájmů státu, které si stát sám stanovil. Nejsou promítnuty. Říkali jsme si ze sedmnácti pět, zbytek ne. Jsou tam připomínky k chybnému postupu podle zákona číslo 29 a), zákona o zadávání veřejných zakázek. Říkali jsme si, že tento postup by mohl být zpochybněn ÚOHSem, Evropskou komisí, soudy. Říkali jsme si, že vylučovat v průběhu či na konci je velké riziko, nejenom riziko pro uchazeče, ale především pro český stát. Tímto postupem by český stát vystavil sám sebe arbitráži, dalším sankcím. Říkali jsme si, že nebyly splněny ani požadavky na kybernetickou bezpečnost. Takto bych mohla pokračovat.

Vyzývám vás tady, pane vicepremiére – těch výhrad je opravdu řada, je tady vážné podezření, že nebudou naplněny bezpečnostní zájmy státu, že nejsou splněny ani ty požadavky, které si, a především, já nemluvila o něčem, že my chceme něco navíc jako opozice, já nemluvila o čemkoli, neřekla jsem jedinou větu a jediný požadavek, který bychom my, jako demokratická opozice, chtěli navíc – chtěla bych vás jenom poprosit, požádat a vyzvat, abyste splnili bezpečnostní požadavky, které si sám stát ve svých usneseních přijal. Není to nic navíc, není to nic od opozice. Jenom prosím plňte to, k čemu jste se vy sami zavázali.

Pane vicepremiére, moc vás prosím, abyste nás v Poslanecké sněmovně seznámil se všemi dokumenty, abyste svolali vládní výbor, abyste se znovu sešli s předsedy stran, protože ten postup není v pořádku. Vždyť jenom to, co jsem tady říkala, kdy se mění zadávací

dokumentace v průběhu času, ve chvíli, kdy už státní subjekty ji posuzují, a mnoho dalších úplně konkrétních výhrad. To, z čeho jsem četla, není něco, co bych si já napsala, je to dokument zpracovaný experty klíčových bezpečnostních institucí, který podepsal místopředseda české vlády, váš kolega. Pro mě je nepochopitelné to, že toto s větším nasazením a aktivitou neřešíte. A tak bych vás k tomu ještě jednou, pane vicepremiére, chtěla vyzvat a poprosit o to, abyste ne hazardoval s našimi bezpečnostními zájmy.

Děkuji vám za pozornost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Děkuji paní poslankyni. S faktickými poznámkami nyní budou reagovat poslanec Jaroslav Holík, poté poslanec Jan Lipavský. Prosim, máte slovo.

Poslanec Jaroslav Holík: Dobrý den. Vážený pane předsedající, dovoluji, abych vaším prostřednictvím poděkoval za dvouhodinový projev, který nikdo s výjimkou mne tady asi neposlouchal, kolegyně Langšádlové. Kolegyně už v úvodu naznačila odklon od jádra, že to bude bezpečnost naší země. Já nevím, ale před týdnem jsme zažili tady black Krieg (blackout?), kdy řada západních zemí – Švédsko, Německo, Rakousko – byla téměř bez proudu a naše atomové elektrárny jim pomáhaly. Podobnou situaci prožívá teď Texas.

My totiž pod heslem bezpečnosti vyřazujeme některé uchazeče, já pamatuju, ano, v minulosti bylo taky něco podobného. Chtěl bych vyzvat: Dejme prostor konkurenci, ať vyhraje nejlepší, ať vyhraje ten, který dá největší prostor zapojení českých firem. Uvědomme si, že naše republika nebo naše strojírenství má dostatek odborníků, a v oblasti sekundáru jsme špička na světě.

A co se týká bezpečnosti. České atomové elektrárny nakupují uran na světové burze, takže ne že bychom byli na někom závislí. V současné době u nás pracuje šest bloků typu Voroněž, pracují bez problémů. Jediný problém byl u Temelína, kdy jsme nakupovali palivo od Westinghouse. Takže nechme, já v tom nevidím žádnou bezpečnost. A zeptal bych se: Co teď s těmi šesti bloky v rámci bezpečnosti uděláme? Odstřelíme je? Dámy a pánové, nezlobte se na mě, myslím si (Předsedající: omlouvám se, čas vypršel.), že opravdu musíme dát prostor nejlepšímu dodavateli.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Dále vystoupí poslanec Jan Lipavský s faktickou poznámkou. Prosim.

Poslanec Jan Lipavský: Vážený pane předsedající, dámy a pánové. Děkuji za slovo. Dovolím si zareagovat na projev poslankyně Langšádlové. Mně z toho vyplývá, že pan vicepremiér přišel o politickou podporu pro jádro, jak o tom opakovaně hovořil, a že jednoznačně nezvládl bezpečnostní otázky, protože jinak bychom zde dneska nestáli. Uvědomme si prosím, že toto je mimořádná schůze, mimořádně svolaná.

A ačkoliv proběhla nějaká schůzka, pane vicepremiére, s předsedy politických stran, z té schůzky nejsou žádné závěry a není vůbec jasné, jak plánujete postupovat. Věřím, že budete dnes vystupovat, protože během toho posledního projednávání se tak nedělo, a že alespoň zkusíte nějakým způsobem tady nastínit, jak postupovat dál.

Jinak paní poslankyně Langšádlová řekla velice důležitou otázku, kolik stojí naše suverenita, kolik stojí naše bezpečnost, geopolitická bezpečnost. Tuto otázku si opakujeme, tuto otázku si kladme.

A ještě využiji zbývající čas. Pan poslanec Holík zde hovořil o tom, že nakupujeme uran na světových burzách – to je naprostý nesmysl, tak to není. Existují dvě společnosti, které mohou dodávat palivo do jaderných elektráren, které je umí vyrobit, možná jich je víc, ale v principu Česká republika využívá, nebo ČEZ využívá, dvě společnosti. Jedna z nich je Tvel, ta patří do ruského systému, druhá z nich je Westinghouse, to jsou Američané. Není pravda, že byl problém jenom s Westinghousem, byl problém i s ruským palivem, ale byly to problémy technického charakteru, které se během dodávek vyřešily. Samozřejmě jde o to, jakým způsobem jsou tam namíchány některé ty látky, jaké jsou používány materiály. Ale výhoda jaderného paliva je, že si ho můžete naskladnit...

Místopředseda PSP Petr Fiala: Omlouvám se, vypršel čas, pane poslanče. (Pan poslanec Lipavský: Děkuji.) Ještě bude faktická poznámka pana poslance Jana Zahradníka, potom jsou s faktickými přihlášení pan předseda Vojtěch Filip, pan předseda Vítězslav – Vlastimil Válek, omlouvám se, v tomto pořadí. Prosím, máte slovo.

Poslanec Jan Zahradník: Vážený pane místopředsedo, děkuji za slovo. Paní kolegyně Langšádlová tady mluvila o bezpečnosti. Měla na mysli snad i bezpečnost z hlediska účasti ruských nebo čínských firem na tom tendru.

Já bych chtěl ještě zmínit jiný význam slova bezpečnost, a to je energetická bezpečnost. Musíme si uvědomit, že naše země musí být energeticky soběstačná a bezpečná. Připomeňme si, že je zde v plánu odejít od uhlí neboli zavřít všechny uhelné elektrárny. Uhelná komise navrhla termín 2038, ale je známo, že ve vládě se rodí jakási opozice proti tomuto návrhu, dávají se dohromady ministři, kteří by chtěli prosadit ukončení uhlí u nás v roce 2033, ČSSD koketující se Stranou zelených, ale bohužel i někteří kolegové pana ministra Havlíčka z hnutí ANO. Takže pokud by k tomu došlo, bude se jednat o naprostou nezodpovědnost a hazard s naší energetickou bezpečností. Obnovitelné zdroje nás samozřejmě nezachrání. Dá se vymodelovat situace, ke které by došlo, kdybychom v roce 2034, tedy po zavření uhlí, měli předpokládané obnovitelné zdroje, které Komora OZE chce navrhopvat. Naše spotřeba by byla uspokojena na dva dny například v listopadu, pokud by byly podobné podmínky, jako byly v listopadu loňského roku, i v listopadu roku 2034 po zavření uhlí. Obnovitelné zdroje nejsou tak čisté, jak se myslí, jejich výroba i jejich likvidace je zatížena velkou uhlíkovou stopou. Jádro: mluvil jsem tady minule o podpoře ze strany Nizozemí, můžeme doufat v podporu Švédska, ale také Polsko chce stavět nové jaderné zdroje. Tam bychom se měli obracet, ucházet se o pomoc v boji proti Evropské komisi za to, aby jaderná energie byla vnímána jako energie čistá. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Ano, čas, děkuji za dodržení. Pan předseda Vojtěch Filip, prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Vojtěch Filip: Děkuji, vážený pane předsedající. Vážený pane ministře, paní a pánové, já si dovolím ve svém vystoupení připomenout § 95 našeho jednacího řádu. Třetí čtení návrhu zákona lze zahájit nejdříve za 14 dní od doručení a tak dále a ve třetím čtení se koná rozprava, ve které lze navrhopnout pouze opravy legislativně technických chyb, gramatických chyb, chyb písemných nebo tiskových, úpravy, které logicky vyplývají z přednesených pozměňovacích návrhů, popřípadě podat návrh na opakování druhého čtení. A mohl bych pokračovat. Proč to čtu? Protože to, co tady zažíváme, je typická obstrukce.

Obstrukce je součást každé parlamentní práce a každý jednací řád na ni nějak pamatuje. Náš legislativní proces trvá běžně šest měsíců. To je doba, po kterou je potřeba projednat

zákon v prvním čtení, ve druhém, ve třetím čtení, poslat do Senátu, případně vrátit a dát prezidentovi k podpisu. Absolutně – v ideálním případě trvá takový proces 120 dnů, když sečtu všechny lhůty, které má Poslanecká sněmovna, Senát a prezident. Tento návrh zákona, a proto na to reaguji tímto způsobem, je tady od 11. srpna loňského roku, čili je lež, opakují, je lež, že by bylo málo času na jeho projednání a že by se jím nikdo nezabýval. Organizační výbor ho přikázal Poslanecké sněmovně, ta garančním výborem určila hospodářský výbor a lhůtu k projednání v prvním čtení jsme dali na 30 dnů. Ta byla dlouho překročena a v listopadu loňského roku projednal tento návrh zákona také výbor pro bezpečnost. Druhé čtení bylo 20. 11. a i tam byla zkrácena lhůta mezi druhým a třetím čtením o sedm dnů na sedm dnů. Garanční výbor 1. prosince projednal závěry druhého čtení a připravil tento zákon do třetího čtení.

My jsme prostě v situaci, kdy se použije obstrukce na tento zákon, přestože – a děkuji panu kolegovi Zahradníkovi, že tady připomněl náš spor o to, jestli postavíme nové zdroje a začneme tady řešit naši energetickou bezpečnost bez uhlí a s jiným zdrojem. Takže ta lhůta, kterou jsme si mysleli, že za 120 dnů zvládneme, a krátili jsme proto jako Poslanecká sněmovna lhůty mezi prvním a druhým čtením a mezi druhým a třetím čtením, byla dávno překročena. Ten zákon je tady téměř 200 dnů, čili není pravda, že by na to nebylo dost času. Není pravda, že by na to nebylo dost času, že by to nebylo projednáno a že by se k tomu experti nemohli vyjádřit.

Proto mi nezbyvá nic jiného než postupovat podle § 59 odst. 1 a 2 a navrhnout Poslanecké sněmovně, aby každý, kdo tady bude vystupovat, měl právo vystoupení ve třetím čtení nejvýše dvakrát, a to nejdéle na 10 minut. To je můj procedurální návrh, který opírám právě o § 59 odst. 1 a 2 zákona o jednacím řádu.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Ano, zazněl procedurální návrh, o kterém dám hlasovat. Já jenom počkám chvíli, protože mají všichni poslanci mít možnost přijít na toto nepředpokládané hlasování do sálu podle naší domluvy. Žádost o odhlášení jsem slyšel, všechny jsem vás odhlásil, prosím, abyste se znovu přihlásili svými hlasovacími kartami. (Žádost o vystoupení.) Protinávrh? Můžete dát protinávrh.

Poslanec Jan Lipavský: Vážený pane předsedající, dámy a pánové, nebudu komentovat vystoupení pana místopředsedy Filipa...

Místopředseda PSP Petr Fiala: Ne, to ani nemůžete, pane poslanče.

Poslanec Jan Lipavský: To udělám ve vystoupení později. Chtěl bych dát protinávrh k proceduře, aby to bylo dvakrát 20 minut, myslím si, že opravdu není namístě, aby se tady bralo poslancům právo se vyjádřit k takto závažné otázce. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Ano, nejprve budeme hlasovat, pokud nikdo nebude namítat, o protinávru, tedy dvakrát 20 minut, omezení vystoupení. A pokud to neprojde, tak budeme hlasovat o původním návrhu. Ještě je zde další návrh, prosím.

Poslanec Roman Kubíček: Děkuji za slovo, pane předsedající. Tak abychom to měli trochu složitější, dávám návrh na dvakrát 5 minut. Děkuji.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Zazněl návrh pana poslance Kubíčka na dvakrát 5 minut, všechny ty návrhy jsou hlasovatelné. Navrhuji, abychom hlasovali nejprve o posledním protinávru pana poslance Kubíčka, pak o protinávru – počkejte, to je dvakrát 5 minut, potom dvakrát 20 minut a nakonec dvakrát 10 minut.

Namítá někdo proti tomuto postupu? Ne, tak budeme hlasovat. Takže první návrh, omezení na dvě vystoupení v délce pěti minut.

Zahajuji hlasování. Kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 4. Přihlášeno 85 poslanců, pro 56, proti 24. Návrh jsme přijali.

Pan místopředseda Sněmovny Vojtěch Píkal.

Místopředseda PSP Vojtěch Píkal: Pane předsedající, já se obávám, že v tomto běžném projednávání zákona, kdy nejednáme v nouzovém stavu ani ve zrychleném způsobu, nelze zkrátit na pět minut řečnickou dobu. Takže asi podávám námitku proti vašemu...

Místopředseda PSP Petr Fiala: Já se domnívám, že lze, a navíc to odhlasovala Poslanecká sněmovna. To si nedovedu představit, proč by to nebylo možné, když jsme se k tomu rozhodli. Teď neříkám svůj názor, ale jako předsedající musím hájit rozhodnutí Sněmovny a pravidla hry.

Přihlášen je pan poslanec nebo pan předseda poslaneckého klubu Vlastimil Válek. Prosím.

Poslanec Vlastimil Válek: Já jsem v těžké situaci, protože jsem dlouho seděl v poradním sboru paní předsedkyně Drábové, které si nesmírně vážím. Učím na fakultě jaderné fyziky. Já jsem byl připravený udělat všechno pro to, abychom se seriózně bavili. Ta situace je nepřehledná, já se musím poradit s klubem a s ostatními partnery z opozičních stran. (Ruch v sále.) Proto si do 12.00 hodin беру přestávku. Děkuji vám za vaši vlídnost a vstřícnost.

Místopředseda PSP Petr Fiala: Ano, samozřejmě této žádosti je potřeba vyhovět, to znamená, že vyhláším přestávku na jednání poslaneckého klubu TOP 09. A protože ta přestávka překračuje čas, který jsme měli schválený pro 84. schůzi Poslanecké sněmovny, tak připomínám, že ve 12.00 hodin bude zahájena 85. schůze Poslanecké sněmovny.

(Schůze byla přerušena v 11.21 hodin.)

84. schůze Poslanecké sněmovny nebyla do konce 8. volebního období ukončena.